

Šilalės rajono savivaldybės administracija

Šilalės rajono savivaldybės 2021–2030 metų atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano įgyvendinimo iki 2025 m. rezultatų vertinimo ataskaita

UAB „Teisa“
2025 m.

TURINYS

Paveikslų sąrašas	3
Lentelių sąrašas	3
IVADAS	5
I skyrius. Savivaldybės informacija apie patvirtintas priemones AIE srityje	6
II skyrius. Esama situacija apie energijos vartotojus savivaldybėje	7
2.1. Šilumos energijos gamyba ir suvartojimas savivaldybėje	8
2.1.1. Duomenys apie centralizuotai tiekiamos šilumos vartojimą savivaldybėje	8
2.2. Elektros energijos suvartojimas savivaldybėje	12
2.3. Dujų suvartojimas savivaldybėje	13
2.4. Transportas	13
III skyrius. Galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje	15
3.1. Galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje	15
3.2. Galutinis energijos suvartojimas pramonėje ir verslo įmonėse	16
3.3. Galutinis energijos suvartojimas namų ūkiuose	18
3.4. Galutinis energijos suvartojimas paslaugų sektoriuje	19
3.5. Bendras galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje	21
IV skyrius. Atsinaujinančių išteklių energijos apimtys savivaldybėje	24
4.1. AIE naudojimas centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemose	24
4.2. Elektros energijos gamyba savivaldybėje iš AIE	24
4.3. AEI naudojimas transporto sektoriuje	25
4.4. AEI naudojimas pramonės ir verslo sektoriuje	25
4.5. AEI naudojimas namų ūkių sektoriuje	26
4.6. AEI naudojimas paslaugų sektoriuje	26
4.7. AEI sunaudojimo bendrajame galutinės energijos suvartojime nustatymas	26
V skyrius. Siektino AIE dalies galutiniame vartojime rodiklio įvertinimas	29
VI skyrius. Energijos vartotojų informavimas AIE naudojimo bei energijos vartojimo efektyvumo klausimais ir vartotojų informatyvumo vertinimas	37
6.1 Viešinimo priemonės ir informacijos sklaida	37
6.2 Gyventojų skatinimo jungtis prie AIE priemonės	37
6.3 Gyventojų švietimas per praktinius pavyzdžius	39
6.4 Išvados	40

Paveikslų sąrašas

- 3.1 pav.** Galutinis kuro/ energijos rūšių balansas savivaldybėje, proc.
- 3.2 pav.** Galutinis energijos gamybos pasiskirstymas savivaldybėje pagal sektorius, proc.
- 4.1 pav.** Energijos gamyba savivaldybėje iš AEI pagal kuro/ energijos išteklių rūšis
- 4.2 pav.** Energijos gamybos pasiskirstymas iš AEI ir ne iš AEI pagal sektorius, proc.
- 6.1. pav.** Šilalės rajono savivaldybės komunikacija socialiniame tinkle Facebook

Lentelių sąrašas

- 1.1 lentelė.** Plane patvirtintos priemonės, planinio rodiklio įgyvendinimui
- 1.2 lentelė.** Šilumos ūkio specialiojo plano keitime numatytos AIE priemonės, nurodytos AIE plane*
- 2.1 lentelė.** Šilalės rajono savivaldybėje registruoti gyvenamosios paskirties pastatai
- 2.2 lentelė.** Šilalės rajono savivaldybėje registruoti paslaugų sektoriaus pastatai
- 2.3 lentelė.** Šilalės rajono savivaldybėje registruoti pramonės ir statybos sektoriaus pastatai
- 2.4 lentelė.** Centralizuotai 2024 m. pagamintos šilumos energijos kiekis
- 2.5 lentelė.** CŠT tiekiamos šilumos 2024 m. suvartotos energijos rodikliai pagal vartotojus
- 2.6 lentelė.** Šilumos energijos gamyba savivaldybės įstaigų ir įmonių nuosavose katilinėse 2024 m. pagal kuro rūšis
- 2.7 lentelė.** Prie CŠT tinklų neprijungtų namų ūkių suvartojama energija
- 2.8 lentelė.** Kuro ir energijos suvartojimas namų ūkiuose Lietuvoje 2024 m.
- 2.9 lentelė.** Energijos sąnaudos šildymui ir karštam vandeniui namų ūkiuose, neprijungtuose prie CŠT
- 2.10 lentelė.** Elektros energijos suvartojimas savivaldybėje pagal vartotojus, 2024 m.
- 2.11 lentelė.** Šilalės rajono savivaldybės įmonių ir įstaigų transporto priemonių skaičius
- 3.1 lentelė.** Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas, aut./parą (2024 m.)
- 3.2 lentelė.** Kuro energijos suvartojimas kelių transporte Lietuvoje ir savivaldybėje, 2024 m.
- 3.3 lentelė.** Elektromobilių sunaudojama elektros energija Lietuvoje ir savivaldybėje, 2024 m.
- 3.4 lentelė.** Kuro energijos suvartojimas savivaldybės įstaigose 2024 m., tne
- 3.5 lentelė.** Galutinis energijos vartojimas kelių transporte pagal kuro/ energijos rūšis, tne
- 3.6 lentelė.** Iš CŠT tinklų tiekiamą šilumos energiją pagal energijos išteklių rūšis pramonės ir verslo sektoriuje
- 3.7 lentelė.** Šilumos energijos suvartojimas pramonės ir verslo sektoriuje, tne
- 3.8 lentelė.** Galutinis energijos vartojimas pramonės ir verslo sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne
- 3.9 lentelė.** Galutinė energijos gamyba pramonės ir verslo sektoriuje pagal kuro/energijos rūšis, tne
- 3.10 lentelė.** Iš CŠT tinklų tiekiamą šilumos energiją pagal energijos išteklių rūšis namų ūkių sektoriuje
- 3.11 lentelė.** Galutinis energijos vartojimas namų ūkių sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne
- 3.12 lentelė.** Galutinė energijos gamyba namų ūkių sektoriuje pagal kuro/energijos rūšis, tne
- 3.13 lentelė.** Iš CŠT tinklų tiekiamą šilumos energiją pagal energijos išteklių rūšis paslaugų sektoriuje
- 3.14 lentelė.** Prie CŠT neprijungtų pastatų suvartotos energijos kiekis paslaugų sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne
- 3.15 lentelė.** Galutinis energijos vartojimas paslaugų sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne
- 3.16 lentelė.** Galutinė energijos gamyba namų ūkių sektoriuje pagal kuro/energijos rūšis, tne
- 3.17 lentelė.** Galutinis energijos vartojimas savivaldybėje pagal kuro rūšis (atskirai išskiriant nuostolius), tne
- 3.18 lentelė.** Galutinis pagamintos energijos kiekis savivaldybėje (kartu su nuostoliais), tne

- 4.1 lentelė.** AIE pagamintos elektros energijos kiekis savivaldybėje 2024 m.
- 4.2 lentelė.** AEI apimtys transporto sektoriuje, tne
- 4.3 lentelė.** AEI apimtys pramonės ir verslo sektoriuje, tne
- 4.4 lentelė.** AEI apimtys namų ūkių sektoriuje, tne
- 4.5 lentelė.** AEI apimtys paslaugų ir verslo sektoriuje, tne
- 4.6 lentelė.** Galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje iš AEI, tne
- 4.7 lentelė.** Galutinis iš AEI pagamintos energijos kiekis savivaldybėje (kartu su nuostoliais), tne
- 4.8 lentelė.** AEI dalis nuo galutinio bendro pagamintos energijos poreikio
- 5.1 lentelė.** AIE naudojimo planiniai rodikliai
- 5.2 lentelė.** Nustatytų AIE priemonių siekimo pažanga
- 5.3 lentelė.** Nacionalinių bendrųjų planinių rodiklių pasiekimas

IVADAS

Šilalės rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 metų (toliau – AIE planas) patvirtintas 2023-03-30 Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-37.

Vadovaujantis Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų rengimo, derinimo ir įgyvendinimo rezultatų skelbimo taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų 2022-06-23 Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-183, 9.3 p. savivaldybės, ne rečiau kaip kas dvejus metus, iki rugpjūčio 31 dienos, skaičiuojant nuo 2021 metų, savo interneto svetainėje viešai skelbia informaciją apie praėjusių dvejų kalendorinių metų plano įgyvendinimo rezultatus.

Plano įgyvendinimo rezultatų vertinimo apimtis nurodyta Taisyklių 23 p.

I skyrius. Savivaldybės informacija apie patvirtintas priemones AIE srityje

Šilalės rajono savivaldybės tikslų siekimas atsinaujinančių išteklių energijos (toliau-AIE) srityje numatytas AIE plane.

Patvirtintame AIE plane 8.1 lentelėje numatytos šios priemonės, kurių poveikis buvo tiesiogiai priskaičiuotas prie planinio rodiklio įgyvendinimo:

1.1 lentelė. Plane patvirtintos priemonės, planinio rodiklio įgyvendinimui

Eil. Nr.	Priemonė	Įgyvendinimo metai	Rezultatai	Biudžetas, tūkst. Eur
1.	Fotomodulių įrengimas ant pastatų stogų (1,35 MW)	2022-2030	1,35 MW	945
2.	Saulės kolektorių įrengimas ant pastatų stogų (3,5 tūkst. m ²)	2022-2030	3,5 tūkst. m ²	537
3.	Modernizuojama gatvių apšvietimo sistema	2020-2022	Modernizuotų šviestuvų skaičius (658 vnt.)	Projektas įgyvendinamas
4.	Modernizuojami 20 daugiabučių	2022-2030	Sutaupomas šiluminės energijos kiekis (25,68 tne)	Nenustatyta

Šaltinis: AIE planas

Vadovaujantis 2025-01-30 Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-1 šiuo metu yra atliekamas Šilalės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas. Specialiajame plane numatytos priemonės, kurių dalis nurodyta ir AIE plano 8.1 lentelėje. Specialusis planas ataskaitos teikimo metu viešinamas, todėl jame numatytos priemonės dar nėra patvirtintos.

1.2 lentelė. Šilumos ūkio specialiojo plano keitime numatytos AIE priemonės, nurodytos AIE plane*

Eil. Nr.	Priemonė	Įgyvendinimo metai	Rezultatai	Biudžetas, tūkst. Eur
1.	Modernizuoti nusidėvėjusius šilumos energijos perdavimo tinklus	2026-2035	0,66 km	193,7
2.	Bendros elektros ir šilumos gamybos CŠT sektoriuje plėtra, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių	2026-2035	80 kW saulės kolektoriai	38
			30 kW ŠS	7,81

* - lentelėje priemonių pavadinimai pateikiami pagal AIE planą. Šilalės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitime atitinkamų priemonių pavadinimai nurodyti šio specialiojo plano 2.1 1.1 p., 3.1 p. ir 3.2 p.

Šaltinis: Šilalės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas

Taip pat Šilalės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitime numatytos kitos priemonės didinančios CŠT šilumos energijos gamybos efektyvumą, CŠT plėtrą, šilumos energijos vartojimo efektyvumą.

II skyrius. Esama situacija apie energijos vartotojus savivaldybėje

Atsižvelgiant į Valstybės duomenų agentūros, Lietuvos atvirų duomenų portalo pateikiamą informaciją, AIE plane šilumos ir vėsumos sektorius vertinamas pagal šias grupes (ūkio sektorius):

- namų ūkiai;
- pramonės ir verslo sektorius
- visuomeninis, paslaugų sektorius (valstybės arba savivaldybės įmonės, biudžetinės organizacijos, paslaugų įmonės).

Visi namų ūkiai Lietuvoje skirstomi į 1-2 butų gyvenamuosius namus, daugiabučius namus ir namus įvairioms socialinėms grupėms. Nekilnojamojo turto registro duomenys apie gyvenamuosius pastatus Šilalės rajono savivaldybėje, jų plotai pateikti 2.1 lentelėje.

Namų ūkių sudaro 7 420 pastatai (tai 35,0 proc. nuo visų savivaldybėje registruotų pastatų skaičiaus), kurių bendras plotas – 996 516 kv. m. (tai 60,5 proc. nuo visų savivaldybėje registruotų pastatų ploto).

2.1 lentelė. Šilalės rajono savivaldybėje registruoti gyvenamosios paskirties pastatai

Pastato tipas	Skaičius	Plotas, kv. m
1-2 butų gyvenamieji namai	7172	803 232
3 ir daugiau butų (daugiabučiai) gyvenamieji namai	214	169 927
Gyvenamieji namai (įvairioms socialinėms grupėms)	34	23 357
IŠ VISO	7 420	996 516

Šaltinis: VĮ Registrų centras, 2025 m.

Paslaugų sektorius apima įmones, kurios nepriskiriamos pramonės ir žemės ūkio sektoriams – tai paslaugas teikiančios verslo įmonės ir biudžetinės įstaigos (savivaldybės kontroliuojamos ir valstybinės), už kurių eksploataciją bei šilumos poreikio patenkinimą yra atsakinga savivaldybė ir seniūnijos, t. y. pirminės sveikatos priežiūros centrai, seniūnijos administraciniai pastatai, švietimo ir ugdymo įstaigos, religinės paskirties, sporto, kultūros ir kitų sričių įstaigų pastatai.

Savivaldybės valdomos įstaigos: Šilalės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Šilalės Vlodo Statkevičiaus muziejus, Šilalės rajono savivaldybės kultūros centras, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, Šilalės rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Savivaldybės valdomos VŠĮ: Šilalės pirminės sveikatos priežiūros centras, Šilalės rajono savivaldybės sveikatos centras, Kaltinėnų pirminės sveikatos priežiūros centras, Kvėdarnos ambulatorija. Šilalės rajono savivaldybės kontroliuojamos įmonės yra šios: UAB „Šilalės šilumos tinklai“, UAB „Šilalės autobusų parkas“, UAB „Gedmina“, UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras.

Paslaugų sektorių sudaro 522 pastatai (2,5 proc. nuo visų savivaldybėje registruotų pastatų skaičiaus), kurių bendras plotas – 228 743 kv. m. (13,9 proc. nuo visų savivaldybėje registruotų pastatų ploto).

2.2 lentelė. Šilalės rajono savivaldybėje registruoti paslaugų sektoriaus pastatai

Paskirtis	Skaičius	Plotas, kv. m
Administracinės paskirties pastatai	71	35 459
Viešbučiai, prekybos, paslaugų, maitinimo ir poilsio paskirties pastatai	195	59 415
Kultūros, mokslo ir sporto paskirties pastatai	74	81 479

Gydymo paskirties pastatai	18	16 541
Specialiosios, religinės ir kitos paskirties pastatai	164	27 029
IŠ VISO	522	228 743

Šaltinis: VĮ Registrų centras, 2025 m.

Pramonės sektoriui priskiriamos įmonės, pagal tarptautinę energetikos metodologiją priklausančios šioms EVRK 2 red. veiklos rūšims (išskyrus veiklos rūšis, priklausančias energetikos sektoriui): 1. kasyba ir karjerų eksploatavimas; 2. apdirbamoji gamyba. Siekiant įvertinti energijos vartojimą visose ekonominės veiklos srityse, pramonės sektoriui priskiriamas ir statybos sektorius.

Valstybės duomenų agentūros duomenimis pramonės ir verslo sektorių sudaro 593 pastatai (2,8 proc. nuo visų savivaldybėje registruotų pastatų skaičiaus), kurių bendras plotas – 313 717 kv. m. (19,0 proc. nuo visų savivaldybėje registruotų pastatų ploto).

2.3 lentelė. Šilalės rajono savivaldybėje registruoti pramonės ir statybos sektoriaus pastatai

Paskirtis	Skaičius	Plotas, kv. m
Gamybos, pramonės, sandėliavimo, transporto ir garažų paskirties pastatai	593	313 717

Šaltinis: VĮ Registrų centras, 2025 m.

2.1. Šilumos energijos gamyba ir suvartojimas savivaldybėje

2.1.1. Duomenys apie centralizuotai tiekiamos šilumos vartojimą savivaldybėje

Šilalės rajono savivaldybėje centralizuotai šilumą tiekia UAB „Šilalės šilumos tinklai“.

2024 m. UAB „Šilalės šilumos tinklai“ pagamino 26 666,6 MWh (2 292,9 tne) šilumos energijos.

2.4 lentelė. Centralizuotai 2024 m. pagamintos šilumos energijos kiekis

Pavadinimas	Instaliuota galia, MW	Naudojamo kuro rūšys	Pagaminta šilumos energijos 2024 m., MWh	Pagamintos šilumos balansas, proc.
Katilinė N.1 Pilies g.1, Vingininkų k., Šilalės r. sav.	15,5	Biokuras (čipsai)	20726,62	77,7
Katilinės Nr.2, Vytauto Didžiojo g. 23, Šilalė	2,66	-	-	-
Katilinė Nr.3 Miškelio g.3, Kvėdarnos mstl., Šilalės r. sav.	3,3	Biokuras (čipsai)	3392,97	12,7
Katilinė Nr.4, Dariaus ir Girėno g. 35, Pajūrio mstl., Šilalės r. sav.	0,4	Biokuras (čipsai)/Medžio granulės	431,818	1,6
Katilinė Nr.5, Varnių g.22, Kaltinėnų mstl., Kaltinėnų sen., Šilalės r. sav.	0,46	Medžio granulės	616,016	2,3
Katilinė Nr.6 Varnių g. 10A, Laukuvos mstl., Šilalės r. sav.	0,56	Medžio granulės	563,4326	2,1
Katilinė Nr.7, Šventupio g.3, Šiauduvos k., Laukuvos sen., Šilalės r. sav.	0,35	Medžio granulės	181,29	0,7

Katilinė Nr.8 Kazimiero Jauniaus Gimnazijos, Šilalės g. 37, Kvėdarnos mstl., Šilalės r. sav.	0,44	Medžio granulės	339,028	1,3
Katilinė Nr.9 Šaukliškės g. 15, Žadeikių k., Žadeikių sen., Šilalės r. sav.	0,55	Medžio granulės	312,965	1,2
Katilinė Nr.10, Varnių g. 19, Kaltinėnų mstl., Kaltinėnų sen., Šilalės r. sav.	0,35	Medžio granulės	102,449	0,4
IŠ VISO	24,57		26666,5886	100,0

Šaltinis: UAB „Šilalės šilumos tinklai“

2024 m. galutiniams vartotojams buvo patiekta 22 493,2 MWh (1 934,1 tne) šilumos energijos, iš šio kiekio namų ūkiams – 13 763 MWh (1 183,4 tne), visuomeninės paskirties pastatams – 5 793 MWh (498,1 tne), pramonės ir verslo įmonių pastatams – 2 937,2 MWh (252,6 tne) šilumos energijos. Gyvenamiesiems pastatams įvairioms socialinėms grupėms CŠT šilumos energija netiekta. 2024 m. nuostoliai šilumos tinkluose bei suvartojimas savoms reikmėms sudarė apie 4 173,4 MWh arba apie 15,7 proc.

2.5 lentelė. CŠT tiekiamos šilumos 2024 m. suvartotos energijos rodikliai pagal vartotojus

Pastatų kategorija	Visi vertinami pastatai		Pastatai, kuriems centralizuotai tiekama šildomos energija		Pastatų šildomo ploto dalis iš CŠT, proc.	CŠT tiekiamos suvartotos energijos kiekis 2024 m., MWh	Perskaičiuotą į tonas naftos ekvivalento
	Skaičius, vnt.	Plotas, m ²	Skaičius, vnt.	Plotas, m ²			
1-2 butų gyvenamieji namai	7 172	803 232	6	917	0,1	110,0	9,5
3 ir daugiau butų (daugiabučiai) gyvenamieji namai	214	169 927	92	95 855	56,4	13 653,0	1 173,9
Gyvenamieji pastatai įvairioms soc. grupėms	34	23 357	-	-	-	-	
Visuomeninės paskirties pastatai	522	219 923	43	71 181	32,4	5 793,0	498,1
Pramonės ir verslo įmonių pastatai	593	254 901	31	20 615	8,1	2 937,2	252,6
IŠ VISO	8 535	1 471 339	172	188 568	12,8	22 493,2	1 934,1

Šaltinis: UAB „Šilalės šilumos tinklai“, parengta konsultanto

2.1.2. Duomenys apie šilumos energijos vartotojus, kurie šiluma apsirūpina decentralizuotai

Šilumos energijos gamyba savivaldybės įstaigų ir įmonių katilinėse

Šilalės rajono savivaldybės duomenimis, savivaldybėje šilumos energija daliai savivaldybės įstaigų, įmonių ar jų filialų tiekama centralizuotai ir dalis apsirūpina individualiai. Individualiai apsirūpinančios šiluma įstaigos ir įmonės šilumos gamybai naudoja biokurą (skiedra, malkos, granulės, medžio briketai), šilumos siurblius, anglį bei elektrą. Savivaldybės įstaigoms, įmonėms bei organizacijoms buvo išsiųsti

klausimynai apie suvartojamą šilumos ir elektros energiją, bei iš kokių šaltinių tą energiją jos gauna. Pažymėtina, kad UAB „Šilalės vandenys“ ataskaitos rengimui neteikė duomenų. Apibendrinti duomenys apie suvartojamą energiją šildymui pateikiami 2.6 lentelėje.

2.6 lentelė. Šilumos energijos gamyba savivaldybės įstaigų ir įmonių nuosavose katilinėse 2024 m. pagal kuro rūšis

Kuro rūšis	Šildomas plotas, m ²	2024 m. suvartotas šilumos kiekis, MWh	2024 m. suvartotas šilumos kiekis, tne	Balansas, proc.
Biokuras (skiedra, malkos, granulės, medžio briketai)	11 380	1 586,2	136,4	93,6
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	234	22,4	1,9	1,3
Anglis	1 168	48,1	4,1	2,8
Elektra*	1 115	37,3	3,2	2,2
IŠ VISO	13 897	1 694,0	145,7	100,0

* - didžiojoje dalyje įstaigų nėra atskiros apskaitos, todėl nustatyti tikslaus suvartojimo nėra galimybių

Šaltinis: Šilalės rajono savivaldybės įmonių bei įstaigų duomenys

Matyti, kad didžioji dalis (apie 93,6 proc.) energijos poreikio savivaldybės pastatų decentralizuotam šildymui gaunama iš biokuro.

Šilumos vartojimas namų ūkiuose, neprijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo

Individualiai apsirūpinančių šilumos energija namų ūkių skaičius vertinamas kaip skirtumas tarp visų tos paskirties namų tipų savivaldybėje ir gaunančių CŠT paslaugą. Namų ūkiuose naudojamų šildymo prietaisų ir jų pagaminamos energijos apskaita nėra vykdoma, todėl patikimų duomenų apie energijos suvartojimą prie CŠT tinklo neprijungtuose namų ūkiuose savivaldybių lygiu nėra. Šių namų ūkių šilumos energijos suvartojimo apimtys įvertintos pagal visos Lietuvos CŠT įmonių namų ūkio sektoriui (daugiabučiams ir individualiems namams) tiekiamos šilumos sąnaudų 2022–2023 m. vidurkį, kuris lygus 129 kWh/ kv. m per metus¹.

Kadangi >99 proc. Lietuvos gyventojams tiekiamos šilumos iš CŠT tinklo tenka daugiabučiams ir tik <1 proc. – 1-2 būtų gyvenamiesiems namams, apskaičiuotasis santykinis šilumos sąnaudų vidurkis atspindi šilumos suvartojimą daugiabučiuose namuose. Individualiuose namuose santykinės šilumos sąnaudos paprastai didesnės, todėl, vertinant šilumos poreikį šildymui ir neturint tikslesnių duomenų, daroma prielaida, kad suvartojimas yra 20 proc. didesnis, lyginant su daugiabučiais, ir sudaro 155 kWh/kv. m per metus.

Šis rodiklis apima šilumos sąnaudas šildymui, karšto vandens ruošimui bei cirkuliacijai. Energijos poreikis karšto vandens ruošimui įvertinamas atžvelgiant į statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ standartines pastatų rodiklių vertes pastatų energinio naudingumo skaičiavimui. Priimama, kad metinis energijos poreikis karštam vandeniui gyvenamosios paskirties 1-2 butų pastatuose yra 10 kWh/kv. m, o daugiabučiuose ir namuose įvairioms soc. grupėms – 20 kWh/kv. m.

¹ Lietuvos centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus 2023 m. apžvalga (<https://lsta.lt/silumos-ukis/zurnalas-silumine-technika/>)

Pagal Nekilnojamojo turto kadastro ir registro duomenis ir CŠT įmonių pateiktą informaciją, Šilalės rajono savivaldybėje prie CŠT tinklų neprijungtų namų ūkių šildomas plotas sudaro²: 1-2 butų gyvenamųjų namų – 641 852 kv. m, daugiabučių namų – 66 665 kv. m ir gyvenamųjų namų įvairioms soc. grupėms – 21 021 kv. m, iš viso – 729 538 kv. m. Atitinkamai apskaičiuojama, kad prie CŠT tinklų neprijungtuose pastatuose energijos poreikis patalpų šildymui namų ūkiuose sudaro 110 799 MWh, karštam vandeniui 8 172 MWh, bendrai – 118 971 MWh (10 229,6 tne).

2.7 lentelė. Prie CŠT tinklų neprijungtų namų ūkių suvartojama energija

Pastatų kategorija	Prie CŠT tinklų neprijungtų namų ūkių skaičius		Suvartojama energija šildymui		Suvartojama energija karštam vandeniui		Suvartojama energija šildymui ir karštam vandeniui	
	Skaičius vnt.	Šildomas plotas, kv.m	Įvertis kWh/kv.m	Energija MWh	Įvertis kWh/kv.m	Energija MWh	MWh	Tne
1-2 butų gyvenamieji namai	7166	641 852	155	99 487	10	6 419	105 906	9 106,2
3 ir daugiau butų (daugiabučiai) gyvenamieji namai	122	66 665	129	8 600	20	1 333	9 933	854,1
Gyvenamieji pastatai įvairioms soc. grupėms	34	21 021	129	2 712	20	420	3 132	269,3
IŠ VISO	7322	729 538	-	110 799	-	8 172	118 971	10 229,6

Šaltinis: sudaryta autorių

Pagal Lietuvos duomenų agentūros duomenis, šalies namų ūkiuose šilumos energijai gaminti dažniausiai naudojamas medienos kuras, gamtinės dujos, elektros energija, akmens anglis ir durpės, naftos produktai (žr. 2.8 lentelę). Šioje lentelėje apskaičiuotas procentinis atitinkamų kuro rūšių panaudojimo šildymui ir karštam vandeniui balansas, nevertinant gamtinių dujų, nes jos Šilalės r. sav. netiekiamos ir nevertinant šiluminės energijos (nes tai yra centralizuotai tiekiamą šilumos energiją, apskaičiuota 2.1.1 skyrelyje). Šios prielaidos bus panaudotos tolimesniems skaičiavimams, apskaičiuojant šilumos vartojimą namų ūkiuose, neprijungtuose prie CŠT.

2.8 lentelė. Kuro ir energijos suvartojimas namų ūkiuose Lietuvoje 2024 m.

Kuro ir energijos rūšis	Bendras vartojimas		Vartojimas šildymui ir karštam vandeniui		Vartojimo balansas šildymui ir karštam vandeniui be šiluminės energijos*, proc.
	GWh	proc.	GWh	proc.	
Anglis, durpės	240,7	1,4	237,3	98,6	2,5
Suskystintos naftos dujos	507,1	3,0	47,7	9,4	0,5
Skystasis kuras	318,7	1,9	318,7	100,0	3,3
Biokuras (mediena ir kurui skirtos medienos atliekos kt.)	5 584,7	33,4	5 427,7	97,2	56,3

² Apskaičiuota darant prielaidą, kad šildomas plotas daugiabučiuose namuose sudaro 90 proc., 1-2 butų individualiuose namuose – 80 proc. bendrojo ploto, o namuose socialinėms grupėms – 80 proc. bendrojo ploto.

Kuro ir energijos rūšis	Bendras vartojimas		Vartojimas šildymui ir karštam vandeniui		Vartojimo balansas šildymui ir karštam vandeniui be šiluminės energijos*, proc.
	GWh	proc.	GWh	proc.	
Elektros energija	3 259,9	19,5	596,6	18,3	6,2
Šiluminė energija	5 194,0	31,1	5 194,0	100,0	*
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	1 614,2	9,7	3 009,8	186,5	31,2
IŠ VISO	16 719,3	100,0	14 831,7	88,7	100,0

* Šiluminė energija nevertinama, nes tai CŠT energija, kuri jau suskaičiuota

Šaltinis: Lietuvos duomenų agentūra

Neturint statistinių duomenų apie individualaus šildymo būdą gyvenamuosiuose pastatuose savivaldybėje, naudojamų kuro rūšių balansas sudarytas atsižvelgiant į Lietuvos duomenų agentūros 2025 m. informaciją apie bendrąjį kuro ir energijos suvartojimą namų ūkiuose bei suvartojimą konkrečiai šildymui ir karštam vandeniui. Pagal 2.8 lentelėje išvestas kuro proporcijas, apskaičiuotos energijos sąnaudos prie CŠT tinklo neprijungtuose namų ūkiuose 2.9 lentelėje.

2.9 lentelė. Energijos sąnaudos šildymui ir karštam vandeniui namų ūkiuose, neprijungtuose prie CŠT

Energijos išteklių rūšis	Bendros energijos sąnaudos, tne
Anglis, durpės	251,8
Suskystintos naftos dujos	50,6
Skystasis kuras	338,2
Biokuras (mediena ir kurui skirtos medienos atliekos kt.)	5 761,0
Elektros energija	633,3
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	3 194,7
IŠ VISO	10 229,6

Šaltinis: sudaryta autorių

2.2. Elektros energijos suvartojimas savivaldybėje

Duomenis apie elektros energetikos sektorių Lietuvoje bei savivaldybėse kaupia Lietuvos energetikos agentūra (toliau – ENA)³. Remiantis ENA pateikiama informacija 2024 m. Šilalės rajono savivaldybėje bendras elektros energijos suvartojimas siekė 66 257 MWh (5 697,1 tne). Remiantis Lietuvos duomenų agentūros duomenimis apie elektros vartojimą pagal vartotojų rūšį (namų ūkiai, pramonės sektorius, visuomeninis ir paslaugų sektorius), apskaičiuota elektros energijos dalis tenkanti kiekvienai vartotojų rūšiai.

2.10 lentelė. Elektros energijos suvartojimas savivaldybėje pagal vartotojus, 2024 m.

Vartotojų rūšis/tipas	Suvartotos el. energijos kiekis, 2024 m.		El. energijos suvartojimo balansas
	MWh	Tne	
Namų ūkiai	20 186	1 735,7	30,5%
Pramonė	23 207	1 995,4	35,0%

³ <https://www.ena.lt/sav-aie-planai-apiduomenys/>

Kita (paslaugų sektorius)	22 865	1 966,0	34,5%
IŠ VISO	66 257	5 697,1	100,0%

Šaltinis: ENA ir Lietuvos duomenų agentūra. Sudaryta autorių

Apklauskos būdu surinkti duomenys apie savivaldybės įstaigose ir kontroliuojamose įmonėse suvartojamą elektros energijos kiekį parodė, kad 2024 m. suvartota 3 155,8 MWh (292,9 tne). Tai sudarė apie 4,8 proc. nuo visos savivaldybėje suvartotos el. energijos.

2.3. Dujų suvartojimas savivaldybėje

Gamtinių dujų paskirstymo tinklus eksploatuoja AB „ESO“. Remiantis Lietuvos atvirų duomenų portalo (toliau – ADP)⁴ informacija Šilalės rajono savivaldybėje gamtinės dujos netiekiamos.

2.4. Transportas

Šilalės rajono savivaldybėje keleivių pervežimas organizuojamas tiek viešojo transporto, tiek privačių įmonių teikiamų paslaugų pagrindu.

Šilalės rajono savivaldybėje keleivių vežimo paslaugos užtikrinamos organizuojant tiek vietinius, tiek tarpmiestinius maršrutus. Viešojo transporto paslaugas teikia UAB „Šilalės autobusų parkas“, taip pat dalį keleivių pervežimo paslaugų užtikrina privačios įmonės. UAB „Šilalės autobusų parkas“ viešajai keleivių vežimo paslaugai teikti 2024 metais naudojo 37 autobusus: 1 benzininis M3 kategorijos, 32 dyzelinius M2 ir M3 kategorijos, 1 varomą suskystintomis dujomis M3 kategorijos ir 3 elektrinius M3 kategorijos. Šie autobusai per 2024 m. sunaudojo apie 0,227 t benzino, 87,157 t dyzelino ir 3,215 t suskystintų dujų. Elektros energijos suvartojimas autobusuose nebuvo nurodytas.

Pagal VĮ Regitra duomenis Šilalės rajono savivaldybėje 2025 m. sausio 1 d. buvo registruotos 19 853 transporto priemonės. Iš jų 2 768 (13,9 proc.) varomos benzinu, 13 285 (66,9 proc.) dyzelinu, 281 (1,4 proc.) varomos elektra ar dalinai elektra (iš jų 198 (1,0 proc.) gryniesiems elektromobiliai), 1 114 (5,6 proc.) kitomis kuro rūšimis ir 2 405 (12,1 proc.) nenurodyta kuro rūšimi.

Savivaldybėje numatyta elektromobilių įkrovimo infrastruktūra, tačiau ji plečiasi labai vangiai. Elektromobilių įkrovimui Šilalės rajono savivaldybė su LR susisiekimo ministerija suderino ir 2024-12-30 Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-310 patvirtino iki 2030 m. numatomos įrengti viešai prieinamos įkrovimo infrastruktūros planą. Remiantis šiuo planu turės būti įrengtos 28 viešosios krovimo stotelės.

Remiantis AB „Via Lietuva“ duomenimis⁵ Šilalės rajono savivaldybėje 2025 m. rugsėjo pradžioje buvo įrengtos 3 viešosios elektromobilių krovimo stotelės. Iš jų 2 didesnės nei 49 kW perduodamos galios, o apie vieną stotelę nėra teikiama informacija. Informacijos apie pusiau viešąsias elektromobilių krovimo stoteles nėra.

Be elektros energijos alternatyvieji degalai gali būti: sintetiniai degalai ir parafininis kuras, vandenilis, suslėgtos ir suskystintos gamtinės dujos, biodujos. Šiuo metu Šilalės rajono savivaldybėje nėra ir remiantis savivaldybės administracijos apklauskos informacija neplanuojamas šios infrastruktūros įrengimas.

⁴ <https://data.gov.lt/>

⁵ <https://ev.vialietuva.lt/#map>

Tarp Šilalės rajono savivaldybės administracijai ir savivaldybės įmonėms ir įstaigoms priklausančių transporto priemonių vyrauja dyzelinu varomas transportas.

2.11 lentelė. Šilalės rajono savivaldybės įmonių ir įstaigų transporto priemonių skaičius

Transporto priemonės rūšis	Transporto priemonių skaičius			
	Benzinas	Dyzelinas	SND/GD (suskystintos naftos/ gamtinės dujos)	Elektra
Lengvieji automobiliai	14	46	1	1
Mikroautobusai	0	6	0	0
Autobusai	1	38	1	0
Mokykliniai autobusai	0	12	0	0
Specialios paskirties transporto priemonės	10	8	0	0
Krovininiai automobiliai/Traktoriai	1	31	0	0
IŠ VISO	26	141	2	1
Balansas	15,3 %	82,9 %	1,2%	0,6 %

Šaltinis: Šilalės rajono savivaldybės įmonių ir įstaigų duomenys

III skyrius. Galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje

Galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje vertinamas pagal transporto, pramonės ir verslo, namų ūkių ir paslaugų sektorius.

3.1. Galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje

Remiantis Lietuvos duomenų agentūros informacija valstybinių (magistralinių ir rajoninių) kelių ilgis Lietuvoje 2024 m. pabaigoje buvo 21 183 km. Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje bendras valstybinės reikšmės kelių ilgis siekia 447 km. Remiantis AB „Via Lietuva“ informacija⁶ 2024 m. šalies ir Šilalės rajono savivaldybės valstybiniuose keliuose buvo užfiksuoti vidutinio metinio paros eismo intensyvumo rodikliai, kurie pateikiami 3.1 lentelėje.

3.1 lentelė. Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas, aut./parą (2024 m.)

Kategorija	VMPEI 2024 m.
Magistralinis kelias Nr. A1	24 366
Krašto kelias Nr. 160	3033
Krašto kelias Nr. 162	2452
Krašto kelias Nr. 164	3414
Krašto kelias Nr. 165	2539
Krašto kelias Nr. 193	897
Krašto kelias Nr. 197	1304
IŠ VISO	38 005

Šaltinis: AB „Via Lietuva“

Bendras transporto priemonių suvartotas degalų kiekis savivaldybėje įvertintas atsižvelgiant į vidutinio metinio paros eismo intensyvumo valstybinės reikšmės keliuose duomenis, kurie pateikti 3.1 lentelėje bei Valstybės duomenų agentūros duomenis apie kuro suvartojimą Lietuvoje 2024 m.

3.2 lentelė. Kuro energijos suvartojimas kelių transporte Lietuvoje ir savivaldybėje, 2024 m.

Kategorija	Benzinas	Dyzelinas	SND	Bioetanolis	Biodyzelinas	SGD	Viso
Degalų sąnaudos Lietuvoje, tūkst. tne	335,5	1 576,7	97,9	22,7	116,2	13,7	2 162,7
Dalis bendrame balanse, proc.	15,5	72,9	4,5	1,0	5,4	0,6	100,0
Degalų sąnaudos savivaldybėje, tne	510,9	2 400,9	149,1	34,6	176,9	20,9	3 293,3

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis

Remiantis 2.4 skyrelyje pateikiamais duomenimis bei Lietuvos duomenų agentūros duomenimis, apskaičiuojama pagal proporcijas Šilalės rajono savivaldybėje suvartojama elektromobilių elektros energija 2024 m.

⁶ <https://vialietuva.lt/eismo-intensyvumas>

3.3 lentelė. Elektromobilių sunaudojama elektros energija Lietuvoje ir savivaldybėje, 2024 m.

Kategorija	Lietuvos Respublika	Šilalės rajono savivaldybė
Elektromobilių skaičius, vnt.*	109 284	281
Suvartojama elektros energija, tne	7 300	18,8

* - kartu su hibridiniais

Šaltinis: sudaryta autorių pagal VĮ „Regitra“ ir Lietuvos duomenų agentūros duomenis

Savivaldybės įmonių ir įstaigų transporto priemonių 2024 m. suvartotų degalų kiekis (pagal rūšis), perskaičiuotas į tne, pateiktas 3.4 lentelėje (informacija gauta iš pateiktų klausimynų).

3.4 lentelė. Kuro energijos suvartojimas savivaldybės įstaigose 2024 m., tne

Degalų sąnaudos	Benzinas	Dyzelinas	SND	Elektros ener*.	Viso
Tne	14,2	219,3	4,2	-	237,7
Proc.	6,0	92,2	1,8	-	100

* - UAB „Šilalės autobusų parkas“ nepateikė informacijos apie elektra varomais autobusais suvartotą el. energiją

Šaltinis: Šilalės rajono savivaldybės administracijos, įstaigų ir organizacijų duomenys, 2025 m.

Savivaldybės įstaigų ir kontroliuojamų įmonių transporte daugiausia sunaudojama dyzelino, iš kurio apie 41 proc. sunaudojo UAB „Šilalės autobusų parkas“.

Apibendrinus visus duomenis, galutiniai transporto sektoriuje suvartojamos energijos kiekiai pateikti 3.5 lentelėje. Galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje Šilalės rajono savivaldybėje siekia 3 549,7 tne, kurio didžioji dalis gaunamas naudojant dyzeliną (78,3 proc.) ir benziną (14,8 proc.).

3.5 lentelė. Galutinis energijos vartojimas kelių transporte pagal kuro/ energijos rūšis, tne

Kuro rūšis	Pagal TP eismo intensyvumo rodiklius, tne	Savivaldybės įstaigos, tne	Iš viso, tne
Benzinas	510,9	14,2	525,1
Dyzelinas	2 400,9	219,3	2 620,2
SND	149,1	4,2	153,3
Bioetanolis	34,6	-	34,6
Biodyzelinas	176,9	-	176,9
SGD	20,9	-	20,9
Elektros energija	18,8	-	18,8
IŠ VISO	3 312,1	237,7	3 549,7

Šaltinis: sudaryta autorių

3.2. Galutinis energijos suvartojimas pramonėje ir verslo įmonėse

Vertinant galutinį šilumos energijos suvartojimą pramonės ir verslo sektoriuje, laikoma, kad šie šiluma apsirūpina dviem būdais – iš CŠT tinklų ir degindami įvairų kurą individualiuose šildymo įrenginiuose.

Šilumos energijos suvartojimas prie tinklo prijungtuose pramonės ir verslo įmonių pastatams įvertintas 2.1.1 poskyryje. Pramonės įmonėms CŠT tiekiamas šilumos kiekis pateikiamas pagal UAB „Šilalės šilumos tinklai“ sunaudotą kuro balansą šilumos gamybai.

3.6 lentelė. Iš CŠT tinklų tiekiamą šilumos energiją pagal energijos išteklių rūšis pramonės ir verslo sektoriuje

Kuro rūšis	Šilumos energija, 2024 m.		Balansas
	MWh	tne	
Biokuras	2 937	252,6	100%

Šaltinis: UAB „Šilalės šilumos tinklai“

Prie CŠT neprisijungusių pramonės ir verslo įmonių plotas vertinamas kaip skirtumas tarp visų savivaldybėje esančių tokio tipo pastatų ir CŠT aprūpinamų pastatų skirtumas – 234 286 kv.m. Šių įmonių pastatų šilumos energijos suvartojimo apimtys įvertintos pagal namų ūkio sektoriui (daugiabučiams ir indiv. namams) tiekiamos šilumos sąnaudų 2022-2023 m. vidurkį, kuris lygus 129 kWh/kv.m, darant prielaidą, kad pramonės įmonėms apšildyti reikia ne daugiau kaip 50 proc. šio kiekio (pramonės įmonėse didelė dalis pastatų plotų yra sandėliai, garažai, kurie dažnai nėra šildomi ir pan.), t.y. 64,5 kWh/kv.m. Gauname, kad bendras pramonės įmonių suvartojamos šiluminės energijos kiekis, kurios apsirūpina ne iš CŠT tinklų siekia apie 15 111,4 MWh (1 299, tne).

Kadangi statistikos koks savivaldybėje kuro balansas pramonės ir verslo įmonėse nėra, jis vertinamas pagal Lietuvos duomenų agentūros informaciją bendrą Lietuvos mastu šiam sektoriui. Vertinama, kad biodujos savivaldybėje nenaudojamos, nes savivaldybėje nėra biodujų gamintojų. Taip pat vertinime atsižvelgta, kad Šilalės r. savivaldybėje gamtinės dujos nėra tiekiamos. Biodujų ir gamtinių dujų energijos kiekiai proporcingai priskiriami prie kitų kuro rūšių.

Atlikus skaičiavimus nustatytas pramonės ir verslo sektoriaus įmonių šilumos energijos poreikis.

3.7 lentelė. Šilumos energijos suvartojimas pramonės ir verslo sektoriuje, tne

Kuro rūšis	Šilumos energija, tne 2024 m.
Biokuras	838,0
Skystas kuras	2,9
Suskystintos naftos dujos	102,2
Anglis	356,2
IŠ VISO	1 299,4

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis

Bendras galutinis energijos vartojimas pramonės ir verslo įmonėse 2024 m. sudarė 3 547,3 tne.

3.8 lentelė. Galutinis energijos vartojimas pramonės ir verslo sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Suvartota energija, tne 2024 m.	Balansas
Biokuras	1 090,6	30,7%
Skystas kuras	2,9	0,1%
Suskystintos naftos dujos	102,2	2,9%
Anglis	356,2	10,0%
Elektros energija	1 995,4	56,3%
IŠ VISO	3 547,3	100,0%

Šaltinis: sudaryta autorių

Atsižvelgus į CŠT įmonės nuostolius tinkluose ir savoms reikmėms, įvertintas pagamintos šilumos energijos kiekis.

3.9 lentelė. Galutinė energijos gamyba pramonės ir verslo sektoriuje pagal kuro/energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Pagaminta šilumos energija, tne 2024 m.	Nuostoliai, tne
Biokuras	1 137,4	46,9
Skystas kuras	2,9	-
Suskystintos naftos dujos	102,2	-
Anglis	356,2	-
Elektros energija	1 995,4	-
IŠ VISO	3 594,2	46,9

Šaltinis: sudaryta autorių

3.3. Galutinis energijos suvartojimas namų ūkiuose

Vertinant galutinį šilumos energijos suvartojimą namų ūkių sektoriuje, laikoma, kad namų ūkiai šilumą apsirūpina dviem būdais – iš CŠT tinklų ir degindami įvairų kurą individualiuose šildymo įrenginiuose.

Šilumos energijos suvartojimas prie tinklo prijungtuose namų ūkiuose įvertintas 2.1.1 poskyryje, neprijungtuose prie CŠT – 2.1.2 skyrelyje. Pagal bendrą savivaldybėje CŠT naudojamą kuro balansą įvertinta CŠT tiekiamą šilumos energiją namų ūkiams.

3.10 lentelė. Iš CŠT tinklų tiekiamą šilumos energiją pagal energijos išteklių rūšis namų ūkių sektoriuje

Kuro rūšis	Suvartota šilumos energija, 2024 m.	
	MWh	tne
Biokuras	13 763,0	1 183,4

Šaltinis: UAB „Šilalės šilumos tinklai“

Prie CŠT neprijungtų namų ūkių šilumos energijos suvartojimas savivaldybėje 2024 m. pateiktas 2.9 lentelėje.

Bendras galutinis šilumos energijos vartojimas namų ūkiuose 2024 m. sudarė 12 496,7 tne.

3.11 lentelė. Galutinis energijos vartojimas namų ūkių sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Šilumos energija, tne 2024 m.	Balansas
Anglis, durpės	251,8	2,0%
Suskystintos naftos dujos	50,6	0,4%
Skystasis kuras	338,2	2,7%
Biokuras	6 944,4	55,6%
Elektros energija	1 716,9	13,7%
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbliai)	3 194,7	25,6%
IŠ VISO	12 496,7	100 %

Šaltinis: sudaryta autorių

Atsižvelgus į CŠT nuostolius tinkluose ir savoms reikmėms, įvertintas pagamintos šilumos energijos kiekis.

3.12 lentelė. Galutinė energijos gamyba namų ūkių sektoriuje pagal kuro/energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Pagaminta šilumos energija, tne 2024 m.	Nuostoliai, tne
Anglis, durpės	251,8	-
Suskystintos naftos dujos	50,6	-
Skystasis kuras	338,2	-
Biokuras	7 164,0	219,6
Elektros energija	1 716,9	-
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbiai)	3 194,7	-
IŠ VISO	12 716,3	219,6

Šaltinis: sudaryta autorių

3.4. Galutinis energijos suvartojimas paslaugų sektoriuje

Vertinant galutinį šilumos energijos suvartojimą paslaugų sektoriuje, laikoma, kad šio sektoriaus pastatai šilumą apsirūpina dviem būdais – iš CŠT tinklų ir degindami įvairų kurą individualiuose šildymo įrenginiuose.

Šilumos energijos suvartojimas prie CŠT prijungtuose paslaugų sektoriaus pastatams įvertintas 2.1.1 poskyryje.

Paslaugų sektoriui CŠT tiekiamas šilumos kiekis skaičiuojamas proporcingai pagal CŠT sunaudotą kuro balansą šilumos gamybai.

3.13 lentelė. Iš CŠT tinklų tiekiamą šilumos energiją pagal energijos išteklių rūšis paslaugų sektoriuje

Kuro rūšis	Suvartota šilumos energija, 2024 m.	
	MWh	tne
Biokuras	5 793,0	498,1

Šaltinis: UAB „Šilalės šilumos tinklai“

Prie CŠT neprijungtų visuomeninės paskirties ir paslaugų, kitų verslo įstaigų/ įmonių energijos suvartojimas apskaičiuotas, įvertinus savivaldybės įstaigoms bei įmonėms išsiųstų klausimynų duomenis.

Likusios dalies visuomeninės paskirties bei kitų paslaugų, kitų verslo įstaigų/ įmonių, neprijungtų prie CŠT, suvartota energija apskaičiuota pagal turimas proporcijas (gauname, kad likęs minėto sektoriaus pastatų plotas – 148 742 kv. m. Šių įstaigų ir įmonių pastatų šilumos energijos suvartojimo apimtys įvertintos pagal savivaldybės įstaigų suvartotos energijos kiekio 2024 m. vidurkį (pagal atitinkamas kuro rūšis), darant prielaidą, kad likusiems visuomeninės paskirties pastatams apšildyti reikia ne daugiau kaip 50 proc. šio kiekio.

3.14 lentelė. Prie CŠT neprijungtų pastatų suvartotos energijos kiekis paslaugų sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Šildomas plotas Savivaldybės įstaigose ir įmonėse, kv.m	proc.	Suvartotas energijos kiekis savivaldybės įstaigose ir įmonėse 2024 m., tne	Į klausimyną neįtrauktų (arba tų, iš kurių nebuvo gauti duomenys) visuomeninės paskirties pastatų šildomas plotas, kv. m	Į klausimyną neįtrauktų (arba tų, iš kurių nebuvo gauti duomenys) visuomeninės paskirties pastatų suvartotas šilumos energijos kiekis, tne
Biokuras (mediena ir kurui skirtos medienos atliekos kt.)	11 380	81,9	136,39	110 421	661,7
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	234	1,7	1,93	2 271	9,3
Anglis	1 168	8,4	4,14	11 337	20,1
Elektros energija	1 115	8,0	3,21	10 816	1 962,8
IŠ VISO	13 897	100	145,7	134 845	2 653,9

Šaltinis: sudaryta autorių

Atlikę skaičiavimus gauname, kad bendras galutinis šilumos energijos vartojimas paslaugų ir verslo sektoriuje 2024 m. sudarė 3 297,7 tne.

3.15 lentelė. Galutinis energijos vartojimas paslaugų sektoriuje pagal kuro/ energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Šilumos energija, tne 2024 m.	Balansas
Biokuras	1 296,2	39,3%
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	11,3	0,3%
Anglis, durpės	24,2	0,7%
Elektros energija	1 966,0	59,6%
IŠ VISO	3 297,7	100,0%

Šaltinis: sudaryta autorių

Atsižvelgus į CŠT įmonės nuostolius tinkluose ir savoms reikmėms, įvertintas pagamintos šilumos energijos kiekis.

3.16 lentelė. Galutinė energijos gamyba namų ūkių sektoriuje pagal kuro/energijos rūšis, tne

Energijos išteklių rūšis	Pagaminta šilumos energija, tne 2024 m.	Nuostoliai, tne
Biokuras	1 388,6	92,4
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	11,3	-
Anglis, durpės	24,2	-
Elektros energija	1 966,0	-
IŠ VISO	3 390,1	92,4

Šaltinis: sudaryta autorių

3.5. Bendras galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje

Sudarant bendrojo galutinio energijos suvartojimo Šilalės rajono savivaldybėje lentelę, pateikiami elektros energijos, šilumos, gaunamos iš ČŠT tinklų, ir kuro sąnaudų individualiuose šildymo įrenginiuose kiekiai. Kuro sąnaudos individualiose katilinėse ir kituose šildymo įrenginiuose apskaičiuotos ankstesniuose skyriuose.

Galutinis energijos suvartojimas Šilalės rajono savivaldybėje 2024 m. buvo 23 250,3 tne.

3.17 lentelė. Galutinis energijos vartojimas savivaldybėje pagal kuro rūšis (atskirai išskiriant nuostolius), tne

Kategorija	Transportas	Pramonės ir verslo sektorius	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Nuostoliai	Iš viso
Benzinas	525,1	-	-	-	-	525,1
Dyzelinas	2 620,2	-	-	-	-	2 620,2
SND	153,3	102,2	50,6	-	-	306,1
Bioetanolis	34,6	-	-	-	-	34,6
Biodyzelinas	176,9	-	-	-	-	176,9
SGD	20,9	-	-	-	-	20,9
Anglys ir durpės	-	356,2	251,8	24,2	-	632,3
Skystasis kuras	-	2,9	338,2	-	-	341,2
Biokuras (mediena)	-	1 090,6	6 944,4	1 296,2	358,8	9 690,0
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbliai)	-	-	3 194,7	11,3	-	3 205,9
Elektros energija	18,8	1 995,4	1 716,9	1 966,0	-	5 697,1
IŠ VISO	3 549,7	3 547,3	12 496,7	3 297,7	358,8	23 250,3

Šaltinis: sudaryta autorių

Siekiant įvertinti galutinį energijos suvartojimą pagal vartojimo sektorius, nuostoliai buvo įskaičiuoti į bendrą sektorių energijos suvartojimą.

3.18 lentelė. Galutinis pagamintos energijos kiekis savivaldybėje (kartu su nuostoliais), tne

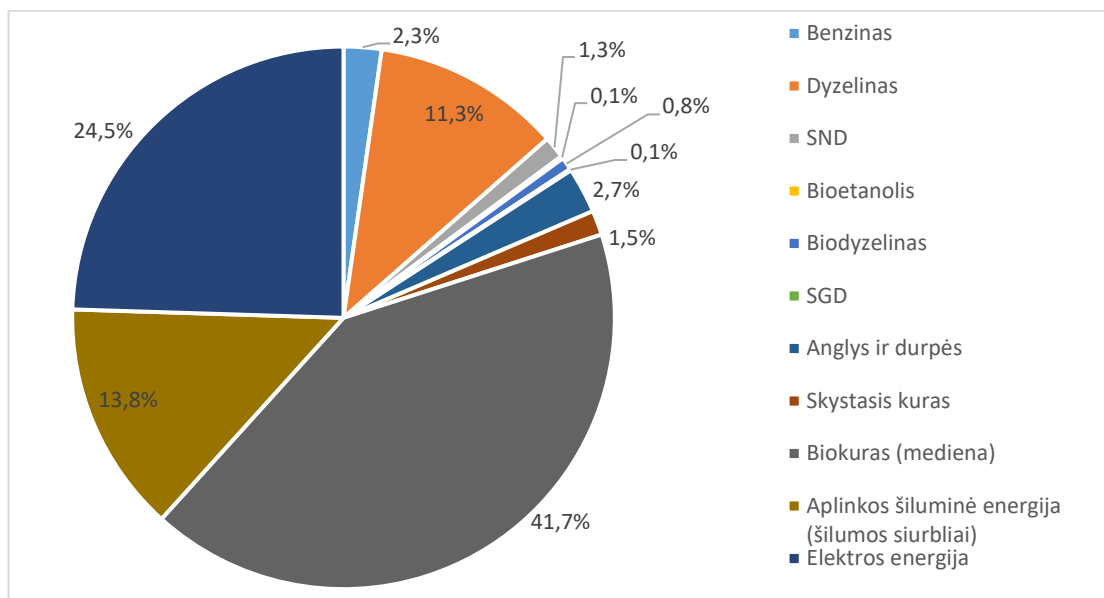
Kategorija	Transportas	Pramonės ir verslo sektorius	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Iš viso
Benzinas	525,1	-	-	-	-
Dyzelinas	2 620,2	-	-	-	-
SND	153,3	102,2	50,6	-	306,1
Bioetanolis	34,6	-	-	-	34,6
Biodyzelinas	176,9	-	-	-	176,9
SGD	20,9	-	-	-	20,9
Anglys ir durpės	-	356,2	251,8	24,2	632,3
Skystasis kuras	-	2,9	338,2	-	341,2
Biokuras (mediena)	-	1 137,4	7 164,0	1 388,6	9 690,0

Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	-	-	3 194,7	11,3	3 205,9
Elektros energija	18,8	1 995,4	1 716,9	1 966,0	5 697,1
IŠ VISO	3 549,7	3 594,2	12 716,3	3 390,1	23 250,3

Šaltinis: sudaryta autorių

Lyginant su Planu (2020 m. duomenys) bendras galutinis energijos poreikis savivaldybėje 2024 m. padidėjo 4 340,4 tne (23 proc.).

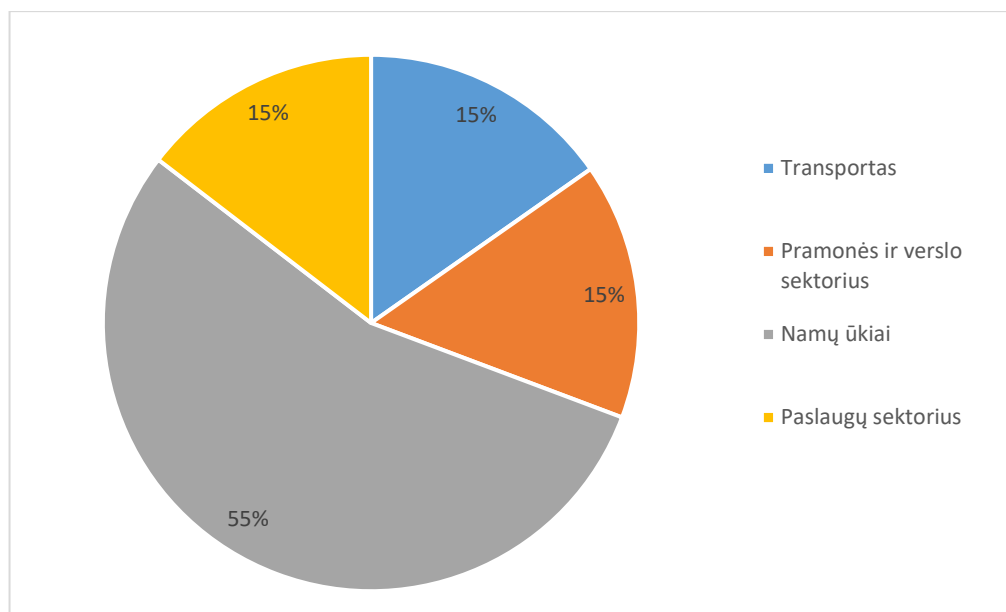
Vertinant kuro/ energijos išteklių rūšių balansą, matome, kad daugiausiai energijos 2024 m. buvo pagaminama iš biokuro (41,7 proc.) ir elektros energijos (24,5 proc.):

3.1 pav. Galutinis kuro/ energijos rūšių balansas savivaldybėje, proc.

Šaltinis: sudaryta autorių

Daugiausiai energijos išteklių savivaldybėje 2024 m. buvo suvartota namų ūkių sektoriuje – apie 55 proc. (su nuostoliais), kiti sektoriai suvartojo maždaug po 15 proc., (su nuostoliais).

3.2 pav. Galutinis energijos gamybos pasiskirstymas savivaldybėje pagal sektorius, proc.
Šaltinis: sudaryta autorių

IV skyrius. Atsinaujinančių išteklių energijos apimtys savivaldybėje

4.1. AIE naudojimas centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemose

Duomenys apie CŠT katilinėse Šilalės rajono savivaldybėje naudojamo kuro pasiskirstymą pateikti 2.2.1 skyrelyje. Centralizuotuose šilumos tinkluose visa energija buvo pagaminta naudojant biokurą, taigi AIE dalis CŠT sistemoje sudarė 100 proc. bendro galutinio energijos suvartojimo ir siekė 22 493,2 MWh (1 934,1 tne) energijos.

Šiluminės energijos, pagamintos iš AIE, vartojimas pasiskirstė taip: namų ūkiuose sudarė 1 183,4 tne arba 61,2 proc., paslaugų sektoriuje 498,1 tne arba 25,8 proc. ir pramonės ir verslo sektoriuje 252,6 tne arba 13,1 proc.

4.2. Elektros energijos gamyba savivaldybėje iš AIE

Remiantis ENA duomenimis, Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje elektros energija iš AIE gaminama saulės šviesos ir vėjo elektrinėse.

4.1 lentelė. AIE pagamintos elektros energijos kiekis savivaldybėje 2024 m.

Kategorija	Pagamintos el. energijos kiekis, MWh	Pagamintos el. energijos kiekis, tne	Suminė įrengtoji galia, MW
Gamintojai:	173 267,4	14 898,3	75,769
biomasės įrenginiai	-	-	-
hidroenergijos įrenginiai	-	-	-
saulės energijos įrenginiai	230,0	19,8	0,409
vėjo energijos įrenginiai	173 037,5	14 878,5	75,360
Gaminantys vartotojai:	6 371,992	547,9	9,456
fiziniai asmenys	3 885,3	334,1	5,785
juridiniai asmenys	918,1	78,9	1,865
nutolę gaminantys vartotojai (fiziniai asmenys)	276,5	23,8	0,360
nutolę gaminantys vartotojai (juridiniai asmenys)	1 292,1	111,1	1,446
IŠ VISO	179 639,4	15 446,2	85,225

Šaltinis: ENA

Savivaldybėje gamintojai 2024 m. pagamino 173 267,4 MWh (14 898,3 tne) elektros energijos. Tai sudarė apie 216,5 proc. bendro suvartoto elektros energijos kiekio savivaldybėje.

Savivaldybėje gaminantys vartotojai 2024 m. pagamino 6 371,992 MWh (547,9 tne) elektros energijos. Tai sudarė apie 9,6 proc. bendro suvartoto elektros energijos kiekio savivaldybėje.

Iš viso gamintojai ir gaminantys vartotojai savivaldybėje 2024 m. pagamino 179 639,4 MWh (15 446,2 tne) elektros energijos. Tai sudarė apie 271,1 proc. bendro suvartoto elektros energijos kiekio savivaldybėje.

2024 m. pabaigoje elektros energijos gamintojų bendra instaliuota galia siekė 75,769 MW, o gaminančių vartotojų instaliuota 9,456 MW.

Šilalės rajono savivaldybėje ENA duomenimis 2024 m. pabaigoje buvo planuojama 77,2 MW hibridinių saulės ir vėjo elektrinių ir kaupiklių sistemų.

Elektros energijos gamybą (savo reikmėms ir/ar pardavimui) gali vystyti ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos. Remiantis VERT informacija⁷ 2025 m. liepos mėn. Šilalės rajono savivaldybėje nebuvo registruotų atsinaujinančių išteklių energijos ar piliečių energetinių bendrijų.

Remiantis Šilalės rajono savivaldybės administracijos pateikta informacija, savivaldybė neturi nuosavybės teise priklausančių sklypų, kuriuose gali būti statomi ar įrengiami AIE bendrijų ar kitų asmenų energijos gamybos įrenginiai.

4.3. AEI naudojimas transporto sektoriuje

Energijos vartojimas transporto sektoriuje Šilalės rajono savivaldybėje pateiktas 3.5 lentelėje. Atsižvelgiant į 4.2 skyrelyje įvertintą informaciją, kad AIE dalis elektros energijos gamyboje 2024 m. siekė 100 proc. vertinama, kad transporto sektoriuje visa el. energija yra iš AIE.

Bendras AIE suvartojimas 2024 m. sudarė 230,3 tne arba 6,5 proc. visos transporto sektoriuje suvartotos energijos.

4.2 lentelė. AEI apimtys transporto sektoriuje, tne

Kategorija	Transportas
Bioetanolis	34,6
Biodyzelinas	176,9
Elektros energija (iš AEI)	18,8
IŠ VISO:	230,3
AEI DALIS, proc.	6,5

Šaltinis: Sudaryta autorių

4.4. AEI naudojimas pramonės ir verslo sektoriuje

Energijos vartojimas pramonės ir verslo sektoriuje Šilalės rajono savivaldybėje pateiktas 3.9 lentelėje. Atsižvelgiant į 4.2 skyrelyje įvertintą informaciją, kad AIE dalis elektros energijos gamyboje 2024 m. siekė 100 proc. vertinama, kad pramonės ir verslo sektoriuje visa el. energija yra iš AIE.

Bendras AIE suvartojimas 2024 m. sudarė 3132,8 tne arba 87,2 proc. visos pramonės ir verslo sektoriuje pagamintos energijos.

4.3 lentelė. AEI apimtys pramonės ir verslo sektoriuje, tne

Kategorija	Pramonės ir verslo sektorius
Biokuras	1 137,4
Elektros energija (iš AEI)	1 995,4
IŠ VISO:	3 132,8
AEI DALIS, proc.	87,2

Šaltinis: Sudaryta autorių

⁷ <https://www.vert.lt/Puslapiai/bendra/Paslaugos/Pilieciu-energetikos-bendrijos-statuto-turetojas.aspx> ir <https://www.vert.lt/Puslapiai/bendra/Paslaugos/atsinaujinanciu-istekliu-energijos-bendriju-statuso-turetojai.aspx>

4.5. AEI naudojimas namų ūkių sektoriuje

Energijos vartojimas namų ūkių sektoriuje Šilalės rajono savivaldybėje pateiktas 3.12 lentelėje. Atsižvelgiant į 4.2 skyrelyje įvertintą informaciją, kad AIE dalis elektros energijos gamyboje 2024 m. siekė 100 proc. vertinama, kad namų ūkių sektoriuje visa el. energija yra iš AIE.

Bendras AIE suvartojimas 2024 m. sudarė 12 075,6 tne arba 95,0 proc. visos namų ūkių sektoriuje pagamintos energijos.

4.4 lentelė. AEI apimtys namų ūkių sektoriuje, tne

Kategorija	Namų ūkių sektorius
Biokuras	7 164,0
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbliai)	3 194,7
Elektros energija (iš AEI)	1 716,9
IŠ VISO:	12 075,6
AEI DALIS, proc.	95,0

Šaltinis: Sudaryta autorių

4.6. AEI naudojimas paslaugų sektoriuje

Energijos vartojimas paslaugų sektoriuje Šilalės rajono savivaldybėje pateiktas 3.16 lentelėje. Atsižvelgiant į 4.2 skyrelyje įvertintą informaciją, kad AIE dalis elektros energijos gamyboje 2024 m. siekė 100 proc. vertinama, kad paslaugų sektoriuje visa el. energija yra iš AIE.

Bendras AIE suvartojimas 2024 m. sudarė 3 365,9 tne arba 99,3 proc. visos paslaugų sektoriuje pagamintos energijos.

4.5 lentelė. AEI apimtys paslaugų ir verslo sektoriuje, tne

Kategorija	Paslaugų ir verslo sektorius
Biokuras (mediena)	1 388,6
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbliai)	11,3
Elektros energija (iš AEI)	1 966,0
IŠ VISO:	3 365,9
AEI DALIS, proc.	99,3

Šaltinis: Sudaryta autorių

4.7. AEI sunaudojimo bendrajame galutinės energijos suvartojime nustatymas

Atsižvelgiant į bendrą galutinį energijos suvartojimą (3.17 lentelė) ir bendrą galutinę gamybą (3.18 lentelė) 2024 m. nustatytas ir galutinis 2024 m. iš AEI suvartotas bei pagamintas energijos kiekis. Galutinis AEI suvartojimas Šilalės rajono savivaldybėje siekė 18 445,8 tne, o gamyba – 18 804,6 tne.

4.6 lentelė. Galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje iš AEI, tne

Kategorija	Transportas	Pramonės ir verslo sektorius	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Nuostoliai	Iš viso
Bioetanolis	34,6	-	-	-	-	34,6
Biodyzelinas	176,9	-	-	-	-	176,9
Biokuras (mediena)	-	1 090,6	6 944,4	1 296,2	358,8	9 690,0

Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	-	-	3 194,7	11,3	-	3 205,9
Elektros energija (iš AIE)	18,8	1 995,4	1 716,9	1 966,0	-	5 697,1
IŠ VISO:	230,3	3 086,0	11 856,0	3 273,5	358,8	18 804,6
AIE DALIS, proc.	6,5	87,0	94,9	99,3	100,0	80,9

Šaltinis: Sudaryta autorių

4.7 lentelė. Galutinis iš AEI pagamintos energijos kiekis savivaldybėje (kartu su nuostoliais), tne

Kategorija	Transportas	Pramonės ir verslo sektorius	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Iš viso
Bioetanolis	34,6	-	-	-	34,6
Biodyzelinas	176,9	-	-	-	176,9
Biokuras (mediena)	-	1 137,4	7 164,0	1 388,6	9 690,0
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	-	-	3 194,7	11,3	3 205,9
Elektros energija (iš AIE)	18,8	1 995,4	1 716,9	1 966,0	5 697,1
IŠ VISO:	230,3	3 132,8	12 075,6	3 365,9	18 804,6
AIE DALIS, proc.	6,5	87,2	95,0	99,3	80,9

Šaltinis: Sudaryta autorių, 2025 m.

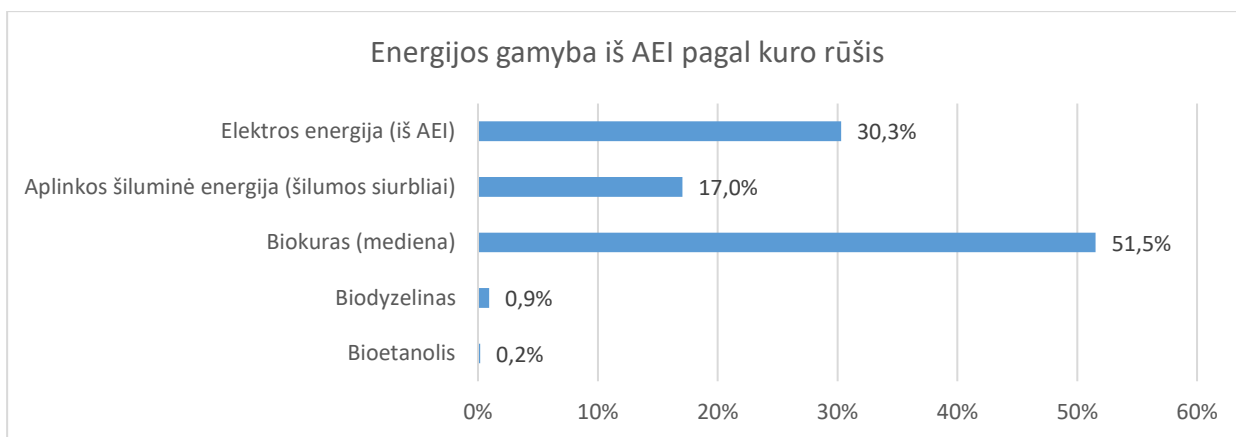
AEI dalis nuo galutinio bendro pagamintos energijos poreikio sudaro 80,9 proc. AEI dalies nuo bendro pagamintos energijos kiekio savivaldybėje pasiskirstymas pateiktas 4.8 lentelėje.

4.8 lentelė. AEI dalis nuo galutinio bendro pagamintos energijos poreikio

Kategorija	AEI dalis nuo galutinio bendro pagamintos energijos poreikio
Bioetanolis	0,2 %
Biodyzelinas	0,9 %
Biokuras (mediena)	51,5 %
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	17,0 %
Elektros energija (iš AEI)	30,3 %

Šaltinis: Sudaryta autorių

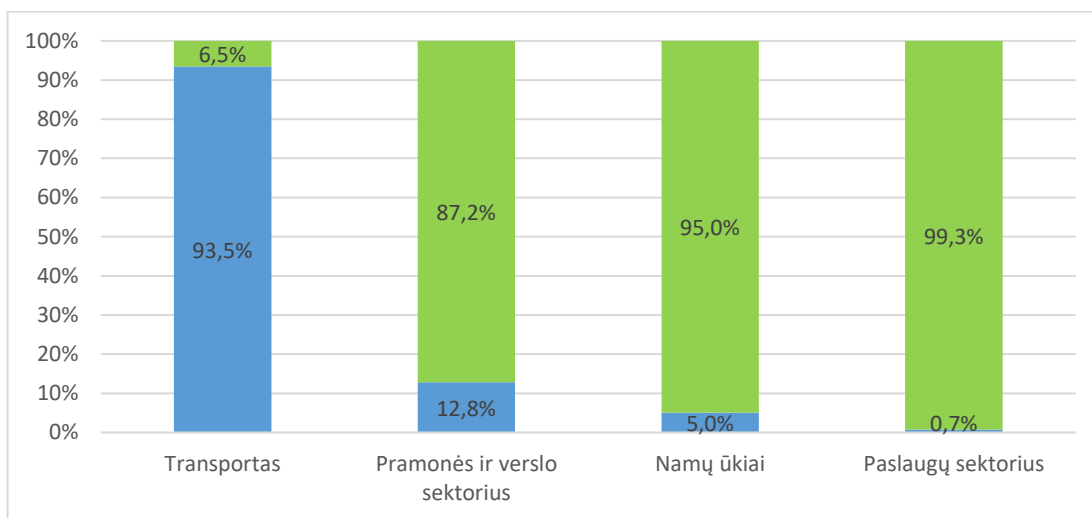
Daugiausia iš AEI pagaminama energijos naudojant biokurą – 51,5 proc.

4.1 pav. Energijos gamyba savivaldybėje iš AEI pagal kuro/ energijos išteklių rūšis

Šaltinis: sudaryta autorių

Aukščiausias iš AEI pagamintos energijos kiekis savivaldybėje yra paslaugų ir namų ūkių sektoriuose, atitinkamai 99,3 proc. ir 95,0 proc., mažesnė dalis pramonės ir verslo sektoriuose – 87,2 proc., mažiausia dalis transporto sektoriuje – 6,5 proc.

4.2 pav. Energijos gamybos pasiskirstymas iš AEI ir ne iš AEI pagal sektorius, proc.

Šaltinis: Sudaryta autorių

V skyrius. Siektino AIE dalies galutiniame vartojime rodiklio įvertinimas

AIE plane nustatyti tokie AIE naudojimo planiniai rodikliai:

5.1 lentelė. AIE naudojimo planiniai rodikliai

Planinis rodiklis	2021-2022	2023-2024	2025-2026	2027-2028	2030
AIE dalis bendrame kuro balanse	68,01	70,15	72,28	74,42	76,55

Šaltinis: AIE planas

Atsižvelgiant į aukščiau AIE plano pažangos vertinime atliktus skaičiavimus, nustatyta, kad AIE dalis savivaldybėje nuo 68 proc. padidėjo 12,9 proc. ir 2024 m. pabaigai siekė 80,9 proc. Iš esmės tai lėmė išaugęs AIE naudojimas, ypač aplinkos šiluminės energijos (šilumos siurblių), elektros energijos bei transporto sektoriuje. Net ir apie 23 proc. išaugus bendram energijos poreikiui, AIE gamybai padidėjus apie 1,5 karto galutinė AIE dalis išaugo ženkliai.

AIE plane buvo nustatytos priemonės siekiančios didesnės AIE dalies energijos vartojime. Atsižvelgiant į ENA pateiktus⁸ savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų vertinimo apibendrintus rezultatus papildytas/patikslintas priemonių planas.

5.2 lentelė. Nustatytų AIE priemonių siekimo pažanga

Eil. Nr.	Priemonė	Nustatytas rodiklis	Stebėsenos rodiklio reikšmė 2021m.	Stebėsenos rodiklio reikšmė 2022 m.	Stebėsenos rodiklio reikšmė 2023 m.	Stebėsenos rodiklio reikšmė 2024 m.	Lėšų poreikis, tūkst. Eur	Finansavimo šaltinis
Priemonės, kurių poveikis tiesiogiai priskaičiuotas prie planinio rodiklio įgyvendinimo								
1.	Fotomodulių įrengimas ant pastatų stogų (1,35 MW)	Numatoma AIE gamyba kWh/metus	9 627	388 008	516 785	490 098	600,0	SB, VB, ES, kitos lėšos
		MW	0,20	0,48	0,58	0,68		
2.	Saulės kolektorių įrengimas ant pastatų stogų (3,5 tūkst. m ²)	Numatoma AIE gamyba kWh/metus	-	-	-	-	-	-
3.	Modernizuojama gatvių apšvietimo sistema	Modernizuotų šviestuvų skaičius (658 vnt.)	-	-	-	742 vnt.	0	-
		Sutaupyta vidutinis metinis galutinės energijos kiekis, MWh	-	-	-	148,76		
		Įrengta elektrinė, kW	-	-	-	950 kW		

⁸ <https://www.ena.lt/sav-aie-planai-vertinimas/>

		Patenkintas modernizuotų apšvietimo tinklų elektros energijos poreikis, proc.	-	-	-	100 proc.		
4.	Modernizuojami 20 daugiabučių	Sutaupomas šiluminės energijos kiekis (25,68 tne)	n.d.	n.d.	n.d.	18	-	-
Priemonės, kurių poveikis planiniam rodikliui nevertintas								
5.	Parengti CŠT modernizavimo galimybių nustatymo studiją (tyrimą)	Parengta studija	neparengta	neparengta	neparengta	1	0	
6.	Naujų vartotojų pajungimas prie CŠT	Prijungtų vartotojų skaičius	1	0	0	1	-	SB, kitos
7.	Atsinaujinančių energijos šaltinių pritaikymas gamyboje ir perdavime	Numatoma AIE gamyba kWh/metus	0	0	0	0	-	-
8.	Savivaldybės įstaigų energijos poreikių patenkinimas iš saulės jėgainių parkų	Savivaldybės įstaigų/įmonių skaičius	0	0	0	14	960	SB, VB, ES, kitos lėšos
9.	Prie CŠT neprijungtų katilinių rekonstrukcija pritaikant jose naudoti biokurą vietoje iškastinio kuro (įrengimas rekonstruojamose ar naujai statomose katilinėse)	Parengti projektai ir naujai įrengta arba rekonstruota infrastruktūra	0	0	0	1	12	SB, VB, ES, kitos lėšos
10.	Bendros elektros ir šilumos gamybos CŠT sektoriuje plėtra, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių	Parengti projektai ir įgyvendinti sprendimai	0	0	0	0	30,25	SB, VB, ES, kitos lėšos
11.	Saulės kolektorių naudojimas šildymui ir karštam vandeniui ruošti CŠT sistemose	Parengti projektai ir įrengta infrastruktūra	0	0	0	0	45,98	SB, VB, ES, kitos lėšos
12.	Skatinimas gaminti elektros ir šilumos energiją naudojant saulės, vėjo energiją ir šilumos siurblius	Skatinimo priemonių skaičius	0	0	0	0	0	SB

13.	Modernizuoti nusidėvėjusius šilumos energijos perdavimo tinklus	Modernizuotų šilumos tinklų ilgis, km	0	0	0	0	234,4	SB, VB, ES, kitos lėšos
14.	Vystyti infrastruktūrą pritaikytą alternatyvioms transporto rūšims	Nutiestų kelių (dviračių takų) ilgis (km.)	12,6	13,4	13,4	13,4	11 360	SB, VB, ES, kitos lėšos
15.	Saulės energijos panaudojimas elektromobilių įkrovimo stotelių, gatvių, parkavimo aikštelių ir kt. viešų vietų apšvietimui (įkrovimui)	Parengti projektai ir įrengti infrastruktūros objektai, projektų skaičius, vnt.	0	0	0	1	n.d.	SB, VB, ES, kitos lėšos
16.	Žaliųjų pirkimų taikymas viešuosiuose pirkimuose	Pirkimų skaičius, proc.			99	100	0	SB
17.	Vienartinės savivaldybės gyventojų informavimo akcijos	Parengtos ir įgyvendintos akcijos/renginiai, skaičius vnt.	0	0	0	0	0	SB
18.	Skatinti gyventojus pasirinkti alternatyvias transporto rūšis arba skatinti naudotis viešuoju transportu	Informacija pavišinta savivaldybės tinklalapyje	-	-	https://silale.lt/2023/09/nuospalio-meniesio-pradedame-kelionesu-zaliaja-korteles/ https://silale.lt/2023/09/zalioji-korteles-jusu-neribotu-kelioniu-elektroninis-bilietas/ https://silale.lt/2023/08/rugsejo-22-d-tarptautine-diena-be-automobiliu/	https://silale.lt/2022/08/kapip-nuvykti-is-tasko-a-i-taska-b-jums-patars-viesojo-transporto-marsrutu-planavimo-programa-skenuokir-vaziuok	0	SB
19.	Skatinti naudoti elektra varomas transporto priemones	Informacija pavišinta	nebuvo	nebuvo	nebuvo	nebuvo	0	SB

		savivaldybės tinklalapyje						
20.	Informacijos apie valstybės ir savivaldybės paramos schemas, taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai, parengimas ir viešas paskelbimas	Informacija paviešinta savivaldybės tinklalapyje	nebuvo	https://silale.lt/2022/06/atsinaujinančiu-energijos-istekliu-saules-panaudojimas-nepasiturinčiu-fiziniu-asmenu-elektros-energijos-reikmams-ir-ar-iskastiniku-naudojanciu-silumos-irenginiu-pakeitimui/ https://silale.lt/2022/09/subsidijos-saules-elektrinei-isirengti/	nebuvo	nebuvo	0	SB
21.	Savivaldybės ir jai priklausančių įstaigų ir įmonių darbuotojų mokymai AIE platesnio panaudojimo klausimais	Apmokytų asmenų skaičius, mokymų skaičius, vnt.	0	0	0	0	0	SB
22.	AIE bendrijų steigimo skatinimas	Įsteigtų bendrijų skaičius, vnt.	0	0	0	0	-	-

SB – savivaldybės biudžetas, VB – valstybės biudžetas, ES – Europos sąjungos parama

* - lėšų poreikis iki 2030 m.

** - detaliau žiūrėkite VI skyrių.

Šaltinis: Sudaryta autorių pagal AIE planą, savivaldybės administracijos ir įstaigų bei įmonių informaciją, 2025 m.

Priemonės, kurių poveikis tiesiogiai priskaičiuotas prie planinio rodiklio įgyvendinimo

1 priemonė. Iki 2025 m. fotomodulių įrengimo ant savivaldybei priklausančių įstaigų ir įmonių pastatų stogų priemonė pasiekė 50 proc. numatyto tikslo.

2 priemonė. Iki 2025 m. kolektorių savivaldybės įstaigų ir įmonių pastatuose nebuvo įrengta. Atsižvelgiant, kad Savivaldybė iki šiol neįgyvendino šio rodiklio ir savivaldybės įstaigose AIE dalis šiluminės energijos poreikyje sudaro daugiau kaip 97 proc. siūloma šios priemonės atsisakyti.

3 priemonė. Gatvių apšvietimo modernizavimo priemonė įgyvendinta.

4 priemonė. Atsižvelgiant, kad Savivaldybė negali tiesiogiai įtakoti daugiabučių modernizavimo rodiklio siekimo, bet gali paskatinti atnaujindama modernizuojamų daugiabučių viešąsias erdves ir infrastruktūrą, siūloma tikslinti priemonės rodiklį ne sutaupyta šilumos energija, o pavyzdžiui – modernizuotų daugiabučių atnaujintų viešųjų erdvių skaičiumi. Jei savivaldybė nenumatys skirti lėšų tokioms iniciatyvoms, tada siūloma šio rodiklio atsisakyti.

Priemonės, kurių poveikis planiniam rodikliui nevertintas

5 priemonė. 2024 m. parengtas ir 2025-01-30 Šilalės r. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-17 patvirtintas UAB „Šilalės šilumos tinklai“ 2025-2034 metų šilumos ūkio plėtros investicijų planas.

6 priemonė. Atsižvelgiant, kad naujų vartotojų prie CŠT prijungimas priklauso tik nuo vartotojo atsiradimo ir toje teritorijoje numatyto šildymo sistemos prioriteto, šios priemonės investicijų nustatyti nėra galimybių.

7 priemonė. Siūloma atsisakyti šios priemonės, nes CŠT šilumos gamyboje naudojamas tik biokuras.

8 priemonė. Suvestinių duomenų pagal įstaigas nėra (informacija tik pagal ESO objektą), todėl atsižvelgiant į BĮ el. energijos suvartojimą priimama, kad iš parko el. energija naudoja savivaldybės administracija ir seniūnijos, įskaitant gatvių apšvietimą. Atsižvelgiant, kad savivaldybės įstaigose suvartojamos ir pagaminamos el. energijos skirtumas siekia 1 280 MWh/metų, o vietoje esančių SE vidutinė gamyba siekia (pagal priemonę Nr.1 $490098/680=720\text{kWh/kW}$, tai įrengus likusius 0,67 MW bus pagaminta apie 482,4 MWh/metų. Vadinasi el. energijos poreikis iš saulės parkų bus apie $1\,280-482=798$ MWh. Šiam energijos poreikiui patenkinti reikėtų apie 0,8 MW galios parko, kurio kaina gali siekti apie 960 tūkst. Eur. Atsižvelgiant, kad tikslas yra el. energijos gamyba, o įstaigų skaičius gali kisti, siūloma šios priemonės rodiklį pakeisti į MW.

9 priemonė. Atsižvelgiant, kad tik 1 įstaigoje (Kaltinėnų pirminės sveikatos priežiūros centras) yra kūrenamos tik anglys, siūloma rodiklyje numatyti bent vieną įstaigą. Atsižvelgiant, kad šildomas plotas yra apie 630 m², reikėtų įrengti 70-80 kW biokuro katilą. Investicija gali siekti apie 10-12 tūkst. Eur.

10 priemonė. Atsižvelgiant į UAB „Šilalės šilumos tinklai“ pateiktą informaciją numatoma iki 2027 m. administraciniame pastate Maironio g. 20B, Šilalė įrengti 40 kW saulės elektrinę. Numatomos investicijos 25 tūkst. Eur be PVM.

11 priemonė. Atsižvelgiant į Šilalės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimo (dar nepatvirtintas) numatomus sprendinius numatomas 80 kW saulės kolektorių įrengimas, kurių investicija 38 tūkst. Eur be PVM.

12 priemonė. Iki 2025 m. ši priemonė nebuvo įgyvendinama.

13 priemonė. Atsižvelgiant į UAB "Šilalės šilumos tinklai" pateiktą informaciją numatoma iki 2030 m. modernizuoti 609 m Pajūryje, Kaltinėnuose ir Žadeikiuose. Numatomos investicijos 193,7 tūkst. Eur be PVM.

14 priemonė. Vadovaujantis 2021-04-29 Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-100 patvirtintu Šilalės rajono savivaldybės 2021- 2030 metų strateginiu plėtros planu numatoma nuo 2025 iki 2030 m. įrengti 62,1 km dviračių takų, kurių investicija - 11 360 tūkst. Eur.

15 priemonė. Įrengtas 950 kW saulės parkas savivaldybės įstaigų elektros energijos poreikiui, įskaitant apšvietimą, tenkinti. Krovimo stotelių el. energijos poreikis labai priklauso nuo jų naudojimo, todėl negali būti įvertintas.

16 priemonė. Nuo 2024 m. visi vykdomi pirkimai buvo žalieji.

17 priemonė. Iki 2025 m. priemonė nebuvo vykdoma.

18 priemonė. Iki 2025 m. buvo kelis kartus vykdytas gyventojų skatinimas pasirinkti alternatyvias transporto rūšis arba naudotis viešuoju transportu.

19 priemonė. Iki 2025 m. priemonė nebuvo vykdoma.

20 priemonė. Iki 2025 m. buvo kelis kartus vykdytas gyventojų informavimas savivaldybės tinklalapyje apie valstybės ir savivaldybės paramos schemas.

21 priemonė. Iki 2025 m. priemonė nebuvo vykdoma.

22 priemonė. Atsižvelgiant, kad tokių sklypų savivaldybė neturi, siūloma šios priemonės atsisakyti.

Patvirtinus Šilalės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimą, jame numatytas priemonės, prisidedančias prie AIE gamybos dalies didinimo ar efektyvumo siūloma įtraukti į Planą.

LR atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 57 straipsnyje nurodyta, kad Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų tikslas – nustatyti savivaldybių įgyvendinamas priemones šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytiems nacionaliniams planiniams rodikliams pasiekti. Įstatymo 55 straipsnyje pateikta nuoroda į 1 straipsnį dėl Nacionalinių bendrųjų planinių rodiklių.

5.3 lentelė. Nacionalinių bendrųjų planinių rodiklių pasiekimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Nustatytas pasiekimas AIE įstatyme iki 2030 m., proc.	Rodiklio reikšmė savivaldybėje 2024 m., proc.
1.	Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip	55	80,9
2.	Atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, visų rūšių transporte padidinti iki Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme nustatyto dydžio:		
2.1	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis transporto sektoriuje, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu transporto sektoriuje, sudarytų ne mažiau kaip	29	6,5
2.2	Naftos degalų suvartojimas kelių transporte, palyginti su naftos degalų suvartojimu 2021 metais, sumažėtų ne mažiau kaip	39	2,0*
3.	Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį, palyginti su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, padidinti ne mažiau kaip iki	100	100

4.	Centralizuotai tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį šilumos energijos balanse padidinti ne mažiau kaip iki	90	100
5.	Necentralizuotai tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse padidinti ne mažiau kaip iki	80	92,1
6.	Iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminto nebiologinės kilmės kuro, naudojamo energijos ir ne energetikos tikslais, dalį pramonės sektoriuje, palyginti su vandeniliu, suvartojamu galutinės energijos ir ne energetikos tikslais pramonės sektoriuje, padidinti ne mažiau kaip iki	42	n.d.
7.	Galutinės energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, suvartotos energijos ir ne energetikos tikslais pramonės sektoriuje, dalį padidinti ne mažiau kaip (skaičiuojant metinį vidurkį laikotarpiams nuo 2021 iki 2025 metų ir nuo 2026 iki 2030 metų)	1,6	n.d.
8.	Pažangių energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos technologijų dalį padidinti ne mažiau kaip (naujai įrengtų atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumų, vertinant didėjimą nuo 2026 metų)	5	–

* - Lietuvos duomenų agentūra informaciją apie kuro suvartojimą kelių transporte skelbia tik nuo 2022 metų.

Šaltinis: Sudaryta autorių

Atsižvelgiant į AIE įstatyme išskeltus tikslus, matyti, kad atsilikimas yra tik kelių transporto sektoriuje. Savivaldybė tiesiogiai prisidėti prie AEI dalies transporto sektoriuje ir naftos degalų mažinimo gali keičiant savo pavaldžių įstaigų ir įmonių transportą bei įrengiant jam būtiną papildymo degalais infrastruktūrą.

Šilalės rajono savivaldybėje nėra alternatyvių degalų pildymo infrastruktūros (išskyrus el. krovimo stoteles) ir remiantis savivaldybės administracijos apklausos informacija neplanuoja šios infrastruktūros diegimo.

Taip pat remiantis LR alternatyvių degalų įstatymu savivaldybei atliekant netaršių M3 transporto priemonių viešuosius pirkimus nuo 2026 sausio 1 d. netaršių M3 kategorijos kelių transporto priemonių skaičius, palyginti su bendru viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti 100 procentų ir turi užtikrinti, kad ne mažiau kaip 50 procentų atliktų viešųjų pirkimų per kalendorinius metus būtų atlikti įsigyjant ar paslaugoms teikti naudojant visai netaršias sunkiąsias M3 kategorijos kelių transporto priemones.

Atsižvelgiant į LR alternatyvių degalų įstatymą, nuo 2029 m. sausio 1 d. viešojo keleivių vežimo keliais transporto priemonės turės naudoti alternatyviuosius degalus.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus pastebėjimus, AIE įstatyme nustatyti rodikliai gali būti pasiekti tik žymiai intensyviau alternatyvius degalus transporte naudojant privačiam sektoriui.

Elektros energijos gamybai iš AEI savivaldybė savo kontroliuojamose įstaigose ir įmonėse iki 2025 metų atliko investicijas. Per 2024 m. buvo pagaminta apie 45,5 proc. viso įstaigų ir įmonių suvartoto elektros energijos poreikio, tačiau elektros energijos gamybai nuosavose ar nutolusiose elektrinėse (parkuose) potencialas dar didelis.

AIE CŠT sektoriuje visiškai užtikrina nustatytą rodiklį.

Ne CŠT tiekiamos šilumos energijos dalis iš AIE savivaldybė tiesiogiai gali lemti keisdama iškastinį kurą atsinaujinančiais ištekliais bei apskritai mažindama energijos poreikius (modernizacija) pastatuose šildomuose iškastiniu kuru. Decentralizuotai šildomuose savivaldybės įstaigų ir įmonių pastatuose 2024 m. daugiau kaip 97 proc. energijos buvo gauta iš atsinaujinančių šaltinių (biokuro, šilumos siurblių ir elektros energijos) ir siekė nustatytą 80 proc. tikslą.

VI skyrius. Energijos vartotojų informavimas AIE naudojimo bei energijos vartojimo efektyvumo klausimais ir vartotojų informatyvumo vertinimas

Klimato kaitai tampant vienu svarbiausių globalių iššūkių, atsinaujinančių išteklių energijos (AIE) svarba yra didesnė nei bet kada anksčiau. Švari energija, tokia kaip saulės ar vėjo, ne tik mažina priklausomybę nuo iškastinio kuro, bet ir prisideda prie efektyvesnės, saugesnės bei ekonomiškai tvaresnės ateities kūrimo. Vis dėlto, siekiant, kad šios technologijos būtų žinomos ir plačiai taikomos, itin svarbu užtikrinti, kad gyventojai būtų tinkamai informuoti apie jiems prieinamas galimybes, finansines paskatas, vietos iniciatyvas ir praktinius sprendimus, kurie leistų prisijungti prie žaliosios energetikos plėtros ir energiją vartoti efektyviau.

Viešoji komunikacija yra pagrindinis įrankis siekiant supažindinti visuomenę ne tik su AIE nauda, bet ir skatinti aktyviai dalyvauti įgyvendinant tvarumo tikslus. Šiame procese svarbų vaidmenį atlieka savivaldybės administracija – ji ne tik formuoja vietos politiką ir įgyvendina projektus, bet ir užtikrina, kad aktuali informacija pasiektų kiekvieną gyventoją. Aiški, nuosekli ir lengvai prieinama informacija padeda kurti energijos vartojimo kultūrą, skatinti naujoves ir stiprinti bendruomenės įsitraukimą. Šilalės rajono savivaldybės skelbiamų naujienų apžvalga leidžia įvertinti, kaip efektyviai šios funkcijos atliekamos ir kokių mastu gyventojai yra informuojami apie galimybes prisijungti prie atsinaujinančių išteklių energijos tinklo, savivaldybės pažangą šioje srityje bei planuojamus projektus.

6.1 Viešinimo priemonės ir informacijos sklaida

Siekiant įvertinti informacijos sklaidą Šilalės rajono savivaldybėje AIE naudojimo ir efektyvaus energijos vartojimo klausimais, buvo vykdoma Šilalės rajono savivaldybės administracijos skelbiamų naujienų apžvalga. Apžvelgiant skelbiamas naujienas, galima įvardinti Šilalės rajono savivaldybės administracijos pastangas informuoti gyventojus apie esamas galimybes, organizuojamas iniciatyvas ir pažangą. Vykdamas apžvalgą, buvo remiamasi naujienomis, publikuotomis Šilalės rajono savivaldybės internetinėje svetainėje ir socialiniame tinkle Facebook. Informacija apie savivaldybės rengiamus, teikiamus ir viešai skelbiamus leidimus, licencijas ar atestatų išdavimo tvarkas, sertifikavimo paraiškas, susijusius su AIE gamybos įrenginiais, nagrinėjimo tvarką ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą nėra skelbiama.

6.2 Gyventojų skatinimo jungtis prie AIE priemonės

Žvelgiant į Šilalės rajono savivaldybės komunikaciją internetinėje svetainėje, pastebima, jog didelis dėmesys skiriamas būtent galimybių gyventojams viešinimui. Savivaldybė viešina projektus, padedančius nepasiturintiems asmenims pradėti naudotis atsinaujinančių išteklių energija - pasikeisti iškastinį kurą naudojančius šilumos įrenginius į biokuro katilus, šilumos siurblius arba įsirengti saulės elektrinę⁹. Viešinamos subsidijos socialiai remtiniems asmenims įsirengti saulės elektrines¹⁰. Kompensacinė išmoka, teikiama nepasiturintiems asmenims, ženkliai padidina jų galimybes naudotis tvaria energija, o taip pat, ilgainiui sutaupyti finansiškai todėl nepasiturintiems asmenims žinoti apie tokias galimybes yra itin aktualu.

Šilalės rajono savivaldybėje išskirtinai gausiai informuojama atsinaujinančių išteklių šiluminės energijos klausimais. Informuojama apie galimybes nepasiturintiems asmenims atnaujinti šildymo sistemas su 100% finansavimu, tačiau taip pat gauti 60% finansavimą gyventojams, negaunantiems socialinių išmokų.

⁹ <https://silale.lt/2022/06/atsinaujinanciu-energijos-istekliu-saules-panaudojimas-nepasiturinciu-fiziniu-asmenu-elektros-energijos-reikmams-ir-ar-iskastini-kura-naudojanciu-silumos-irenginiu-pakeitimui/>

¹⁰ <https://silale.lt/2022/09/subsidijos-saules-elektrinei-isirengti/>

Parama pirmiausiai skirta mažosios renovacijos projektams, kai daugiabučiuose pastatuose naudojami seni arba neautomatizuoti šilumos punktai, kiti šildymo ir karšto vandens sistemų elementai neatitinka energetikos ministro patvirtintų privalomųjų reikalavimų¹¹. Iš publikuojamų kvietimų ir komunikacijos apie šilumos įrenginių atnaujinimą galima matyti, jog ši tema itin aktuali Šilalės rajono savivaldybėje. Gyventojai kviečiami prašyti kompensacijų už taršių šildymo katilų keitimą^{12,13}, informuojami apie naujas finansavimo sąlygas įsirengiant šilumos siurblius ir efektyvius biokuro katilus¹⁴, taip pat skelbiama apie galimybes paraiškas teikti ir tiems gyventojams, kurie neefektyvų biomasę ar iškastinį kurą naudojančių katilų į efektyvesnį šildymo įrenginį jau pasikeitė¹⁵.

Be individualių šiluminio efektyvumo didinimo priemonių savivaldybė atkreipia dėmesį ir į daugiabučių renovacijos svarbą¹⁶. Šilalės rajone daugiabučių namų modernizavimo programos I etapas pradėtas įgyvendinti dar 2013 metais ir 2024 metais renovavimo etapuose dalyvavo 63 daugiabučiai namai. Savivaldybė informuoja gyventojus apie pozityvius pavyzdžius, renovacijos darbų mastą, tačiau taip pat kalba apie atsakomybes bei pasitaikančius sunkumus. Tačiau svarbiausi - teigiami pokyčiai. Sumažėję mokesčiai už šildymą, pasikeitusi namo išvaizda ir pakilusi būsto vertė, tai tik keli teigiami rezultatai. Renovacijos metu atnaujinamos šildymo, karšto vandens ir nuotekų sistemos, įrengiamas naujas šilumos punktas, įstiklinami seni balkonai, apšiltinamos išorinės sienos ir stogas. Taip pat pakeičiamos senos laiptinės durys ir bendro naudojimo patalpų langai, atliekamas laiptinių remontas¹⁷. Publikuojamuose straipsniuose viešinami kitų gyventojų atsiliepimai ir išpūdžiai, pristatomi skirtingi renovacijos modeliai¹⁸. Visa tai ne tik prisideda prie finansinės naštos mažinimo gyventojams, gražesnės rajono išvaizdos, tačiau ir prie aplinkosaugos, tvarumo, supažindina gyventojus su šiuolaikiniais technologiniais sprendimais ir skatina ryžtis pokyčiams, sekti jau atsinaujinusiu bendruomenių pavyzdžiu.

Šilalės rajonas yra gana agrarinis, žemės ūkis čia turi reikšmingą vaidmenį, daug žemės paskirta ūkininkavimui, todėl tarp viešinamų iniciatyvų galima rast ir skirtų būtent ūkininkams. Ūkiai gali būti reikšmingi taršos šaltiniai, didinantys šiltnamio efektą, o netinkamai tvarkomos atliekos bei perteklinės trąšos teršia orą, paviršinius ir gruntinius vandenis. Be to, žemės ūkio technika, naudojanti dyzeliną, prisideda prie oro taršos ir anglies dioksido emisijų. Persiorientavus į biokuro naudojimą, tarša gerokai sumažėja, į atmosferą išskiriama žymiai mažiau šiltnamio dujų. Biokuro gamyba iš ūkio atliekų skatina antrinių atliekų panaudojimą, kurios tampa saugesne trąša, padedančia gerinti dirvožemį ir mažinti trąšų poreikį. Dėl to ūkiai gali ne tik sumažinti savo neigiamą poveikį aplinkai, bet ir padidinti energetinį savarankiškumą bei efektyviau panaudoti turimas žaliavas. Dėl šių priežasčių viešinami projektai, tokie kaip kvietimas žemės ūkio veiklą vykdančioms subjektams ir pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams keisti dyzelinį kurą į biometaną ir (arba) biodujas¹⁹ yra itin vertingi ne tik ūkinę veiklą vykdančioms asmenims, bet ir visiems rajono gyventojams, kadangi tai tiesiogiai veikia jų gamtinę aplinką, orą bei vandenį.

¹¹ <https://silale.lt/2024/01/energetikos-ministerija-siulo-100-proc-remti-nepasiturincius-gyventojus-atnaujinant-sildymo-sistemas/>

¹² <https://silale.lt/2022/10/gyventojai-jau-gali-prasyti-kompensaciju-uz-tarsiu-sildymo-katilu-keitima/>

¹³ <https://silale.lt/2022/02/katilu-keitimas-namu-ukiuose/>

¹⁴ <https://silale.lt/2023/08/naujos-finansavimo-salygos-gyventojams-isidiegiant-silumos-siurblius-ir-efektyvius-biokuro-katilus/>

¹⁵ <https://silale.lt/2023/10/vsi-lietuvos-energetikos-agentura-2023-10-05-paskelbe-kvietima-gyventojams-teikti-paraiskas-neefektyviems-ir-tarsiems-katilams-pasikeisti/>

¹⁶ <https://silale.lt/2021/01/kvietimas-renovuoti-daugiabucius-namus/>

¹⁷ <https://silale.lt/2024/02/kaip-silales-rajone-igyvendinama-daugiabuciu-namu-modernizavimo-programa/>

¹⁸ <https://silale.lt/2021/04/neabejoti-daugiabuciu-renovacijos-nauda-ragina-ir-rajono-gyventojai/>

¹⁹ <https://silale.lt/2024/01/biometano-ir-ar-bioduju-panaudojimas-zemes-ukyje-pakeiciant-dyzelini-kura>

6.3 Gyventojų švietimas per praktinius pavyzdžius

Be finansinių paskatų, taip pat skelbiami kvietimai į renginius, skirtus susipažinti su atsinaujinančia energetika, biodujomis ir jų potencialu, žemės ūkio aktualijomis Lietuvoje bei išgirsti gerųjų pavyzdžių iš kitų šalių ²⁰. Ūkininkams svarbu dalyvauti seminaruose apie tvarią energetiką nes tai suteikia žinių, reikalingų norint efektyviai prisitaikyti prie besikeičiančių verslo modelių ir tobulėjančių technologijų. Tokiuose seminaruose jie gali sužinoti apie naujausias technologijas, kaip sumažinti energijos sąnaudas, kaip mažinti ūkio taršą. Be to, mokymai padeda suprasti galimas finansavimo galimybes, paramos programas ir teisinius reikalavimus, kurie ypač svarbūs siekiant modernizuoti ūkį. Dalyvavimas seminaruose taip pat leidžia bendrauti su ekspertais ir kitais ūkininkais, dalintis patirtimi bei rasti praktinių sprendimų, kaip didinti ūkio efektyvumą, konkurencingumą ir atsparumą klimato kaitos iššūkiams.

Šilalės rajono savivaldybė taip pat viešina jau vystančius ar planuojamus vykdyti projektus, taip informuodama visuomenę apie tai, kas vyksta jų savivaldybėje, ką tai reiškia bendruomenei, skatindama skaidrumą ir pasitikėjimą Šilalės rajono savivaldybe. Tarp minėtų iniciatyvų – saulės elektrinė Šilalės sporto mokykloje - vienas iš pirmųjų žaliosios energetikos projektų, inicijuojamų savivaldybės ir siekiančių sutaupyti biudžeto lėšų ²¹, Saulės elektrinės prijungimas prie AB „ESO“ projekto viešas svarstymas ²², leidžiantis gyventojams išsakyti savo nuomonę, teikti pasiūlymus ir dalyvauti procesuose, pranešimas apie Šilalės rajono savivaldybėje sėkmingai įgyvendintą projektą, skirtą saulės elektrinės įrengimui Lentinės kaime ²³. Pasiektas tikslas - įrengta iki 950 kW galingumo saulės elektrinė, kuri aprūpins Šilalės rajono savivaldybės administracijos institucijas elektros energija, o tai tiesiogiai prisidės prie darnaus vystymosi bei ekologiškos energijos panaudojimo skatinimo regione.

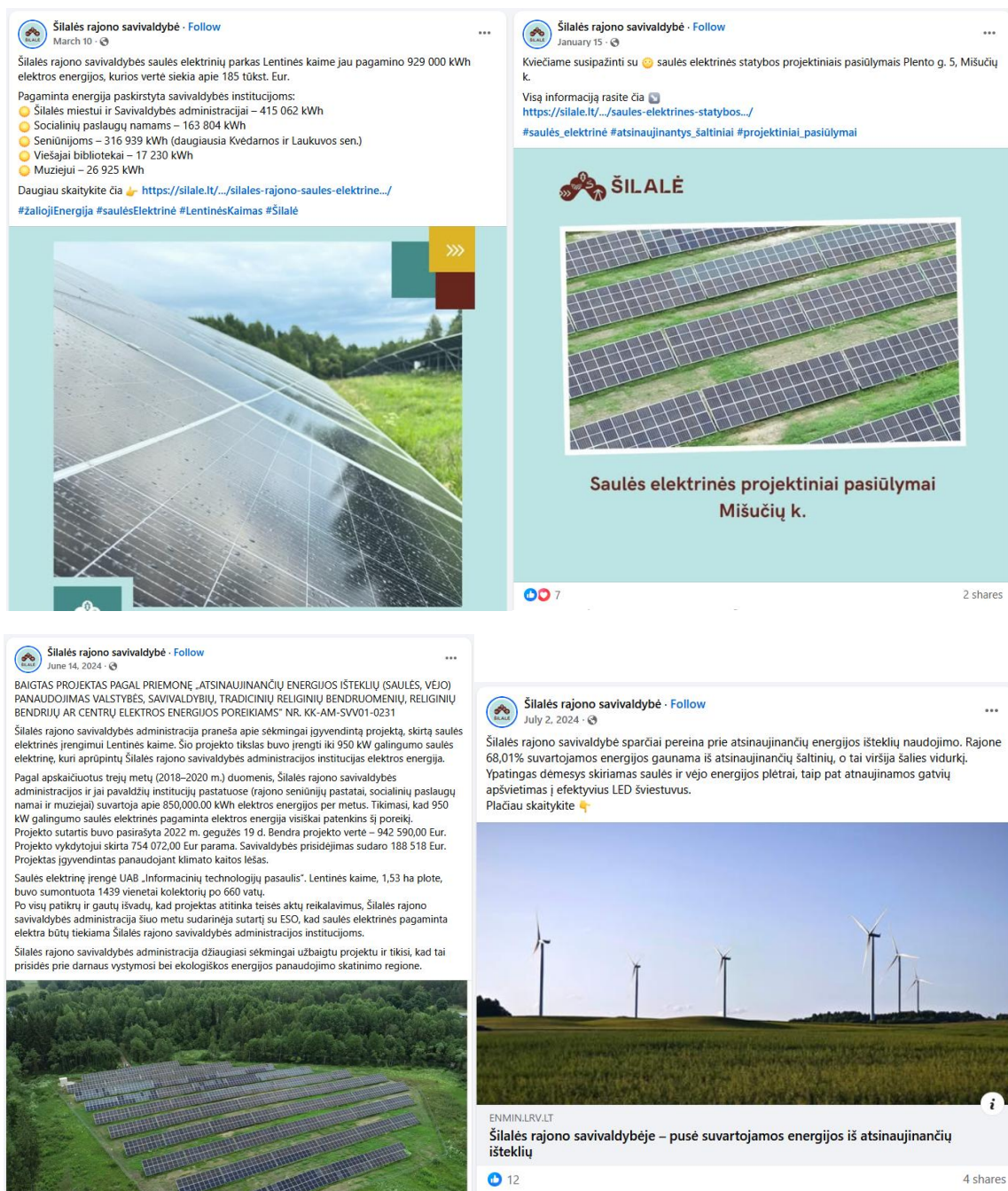
Siekiant veiksmingai įgyvendinti visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemones apie atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą bei jų praktinę naudą, itin svarbu informaciją skelbti ne tik savivaldybės internetinėje svetainėje, bet ir socialiniuose tinkluose. Savivaldybės svetainė dažniausiai pasiekia tikslingai informacijos ieškančius gyventojus, tuo tarpu socialiniai tinklai leidžia komunikaciją vykdyti platesnei auditorijai – jaunesnio amžiaus asmenims ir jaunoms šeimoms, bendruomenių nariams, smulkiąjam verslui, ar gyventojams, kurie savivaldybės svetainėje lankosi retai. Socialiniai tinklai sudaro galimybes didinti įsitraukimą – gyventojai gali komentuoti, kelti klausimus, dalintis žiniomis, taip skatinant dialogą ir didesnę pasitikėjimą savivaldybės iniciatyvomis. Be to, ši komunikacijos forma leidžia efektyviau skleisti informaciją apie finansavimo galimybes, konsultacijų ar švietimo programas, socialines kampanijas bei kitus aktualius kvietimus, todėl užtikrinamas ne tik didesnis pasiekiamumas, bet ir greitesnis informuotumas bei gyventojų įsitraukimas į atsinaujinančios energetikos sprendimų diegimą. Socialiniai tinklai leidžia greitai reaguoti į naujoves – pasidalinti informacija apie paramos priemones, naujus reikalavimus, technologinius sprendimus ar praktinius pavyzdžius, kurie gyventojams padeda suprasti realią naudą. Informacija, viešinama Facebook platformoje, yra analogiška internetinėje svetainėje skelbiamai. Apibendrinant galima teigti, jog Šilalės savivaldybė vykdo aktyvią komunikaciją išnaudojant tiek savivaldybės internetinę svetainę, tiek socialinius tinklus.

²⁰ <https://silale.lt/2024/04/kvieciame-i-seminara-atsinaujinanti-energetika-zemes-ukio-ateitis/>

²¹ <https://silale.lt/2021/04/silales-sporto-mokykloje-pradedama-statyti-saules-elektrine/>

²² <https://silale.lt/2022/09/saules-elektrines-adresu-9-plunksniu-k-bilioniu-sen-silales-r-sav-prijungimas-prie-ab-energijos-skirstymo-operatorius-skirstomuju-elektros-tinklu-inv-nr-e1d324806/>

²³ <https://silale.lt/2024/06/baigtas-saules-elektrines-projektas-lentines-kaime/>

6.1. pav. Šilalės rajono savivaldybės komunikacija socialiniame tinkle Facebook

Šaltinis: <https://www.facebook.com/Silalesrajonosavivaldybe>

6.4 Išvados

Apibendrinant galima teigti, kad Šilalės rajono savivaldybė aktyviai ir nuosekliai vykdo informacijos sklaidą apie atsinaujinančius energijos išteklius ir efektyvų energijos vartojimą, taip stiprindama gyventojų informuotumą ir jų galimybes dalyvauti tvarumo procesuose. Komunikacijoje ryškiai matomas dėmesys socialiai pažeidžiamų gyventojų galimybėms, šildymo sistemų modernizavimui, daugiabučių renovacijai bei ūkininkams skirtoms iniciatyvoms, kurios padeda mažinti taršą ir skatinti biokuro bei kitų tvarių sprendimų taikymą. Viešinami projektai ir renginiai ne tik skatina gyventojus domėtis žaliosios energetikos perspektyvomis, bet ir didina pasitikėjimą savivaldybės veikla, užtikrina skaidrumą ir bendruomenės

įsitraukimą. Tikėtina, kad ateityje Šilalės rajonas ir toliau aktyviai palaikys gyventojų dalyvavimą atsinaujinančios energetikos projektuose, skatins žaliąsias investicijas bei stiprins švietimą tvarumo klausimais, o tai leis dar labiau mažinti aplinkos taršą, gerinti energinį efektyvumą ir kurti tvaresnę, inovacijoms atvirą bendruomenę.